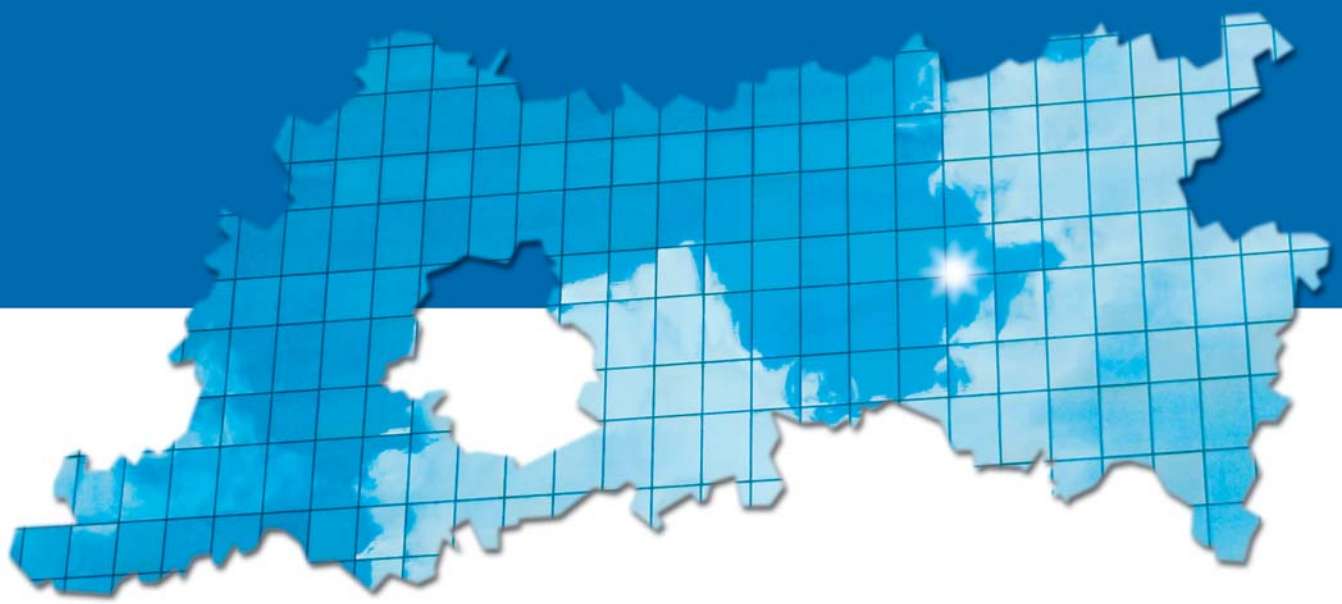
Jaarverslag POM

Vlaams-Brabant 2011

POM
VLAAMS-BRABANT

Colofon

Provinciale
Ontwikkelingsmaatschappij
Vlaams-Brabant

Provincieplein 1 - 3010 Leuven
T: 016/26.71.90
info@pomvlaamsbrabant.be
www.pomvlaamsbrabant.be

Ontwerp

www.ramdesign.be

Druk

Drukkerij Van Der Poorten

Voorwoord

Het ter beschikking stellen aan het bedrijfsleven van kwaliteitsvolle infrastructuur is de kerntaak van de POM Vlaams-Brabant.
In de praktijk moeten hiervoor vaak ingewikkelde en langdurige processen en procedures worden doorlopen die niet altijd op elkaar zijn afgestemd. Hierbij moet wel worden beklemtoond dat zonder het aanspreken van de verschillende subsidiebronnen de realisatie van de projecten geen haalbare kaart zou zijn.

Inzake greenfieldontwikkeling is de ontwikkeling van de Feed Food Health Campus als wetenschapspark en innovatieve zone in Tienen een grote uitdaging. De aanleg van de wegenis en de nutsvoorzieningen zijn inmiddels afgerond. Dit betekent dat de site vanaf nu toegankelijk wordt voor bedrijven.
Inmiddels zijn de eerste investeringsdossiers al goedgekeurd door het Beheerscomité bestaande uit de Stad, KU Leuven en de POM. De firma Van Roey, laureaat van een wedstrijdaanbesteding zal starten met de bouw van een bedrijfsverzamelgebouw voor productiegerichte bedrijven. Daarnaast nadert de bouw van de bio-incubator, bestemd voor startende ondernemers in de voedingssector, de voltooiing. Veel wordt verwacht van de Business Development Manager die de nodige investeringsdossiers moet losweken voor Tienen.

Een andere ontwikkeling die samen met de stad Tienen zal worden gerealiseerd is het project 3 Tommen. Deze nieuwe KMO-zone, bestemd voor lokale bedrijven, zal worden uitgebouwd op aangekochte gronden van de Tiense Suiker.

De mogelijkheden om in Vlaams-Brabant nog greenfieldprojecten aan te vatten zijn eerder schaars in onze provincie. De vermelde greenfieldprojecten betreffen in beide gevallen de inkoop van gronden van bestaande bedrijven.
De POM is dan uiteraard ook actief op het vlak van reconversieprojecten.
De Manchester-site is zo een belangrijk reconversieproject. Het ligt in de bedoeling om de vroegere verlaten en verwaarloosde papierfabriek Catala om te bouwen tot een kwaliteitsvolle site, met aanbod van gronden en gebouwen.

Dit vergt een geïntegreerde aanpak waarbij, naast de gewone aspecten van elke bedrijfszone, rekening wordt gehouden met diverse aspecten zoals erfgoed, landinrichting, waterbeheer en clean-tech.

Dit brengt een zeer complexe aanpak met zich mee voor het op elkaar afstemmen van werken en procedures en het bewaken van het financieel plan. De multidisciplinariteit van het POM-personeel is hierbij een grote troef.
De goedkeuring van een aangepast BPA door de gemeente Beersel was een voorwaarde om effectief van start te kunnen gaan en inmiddels is de eerste aanzet op het terrein gegeven door de aanvang van de sloop.

In een ander reconversieproject nl. stationsomgeving Aarschot, Kop van Nieuwland, kan een belangrijke doorbraak worden geforceerd met een akkoord over aankoop van de site.
Aldus kan het PPS-project, opgezet met de stad Aarschot, Interleuven en een consortium van private partners, operationeel worden gemaakt.

Naast de investeringsprojecten is de POM ook actief op andere vlakken.
Het activeringsproject onbenutte terreinen dat in 2008 werd opgestart met de financiële ondersteuning van het Vlaams Agentschap Ondernemen zal met 3 jaar worden verlengd.
Naast een verdere uitdieping en actualisering van de inventarisatie zal in de verlengde periode de klemtoon liggen op de activering van diverse sites.
Dit project gebeurt in nauwe samenwerking met de Intercommunales Haviland en Interleuven.

In het kader van het START-project van de Vlaamse Regering voor de versterking van de leefbaarheid van de luchthavenregio blijft de POM hameren op de - slechts gestage - vooruitgang van de verschillende projecten. Vooral de steeds complexer wordende procedures rond de nochtans noodzakelijke mobiliteitsprojecten baren de POM zorgen.
Wat betreft de reeds lang bestemde maar nog steeds niet ontwikkelde bedrijvenzone in Meise-Westrode noteert de POM dat de Vlaamse Regering nog steeds achter haar beslissing van december

2004 blijft staan om deze zone tot ontwikkeling te laten komen. We zullen samen met de grondeigenaar Haviland nagaan welke procedures nog kunnen en moeten gevolgd worden om dit te realiseren.

De ambitie van onze provincie is om Vlaams-Brabant te laten uitgroeien tot een centrum van slimme logistiek met een hoge toegevoegde waarde. In dat kader werd door de POM een logistiek manager aangesteld en een logistiek Platform opgericht. De klemtoon komt nu vooral te liggen op concrete projecten.

Het operationaliseren van een multimodaal model voor Vlaams-Brabant, de toepassing van Leuvense spitstechnologie op de luchthaven en de bundeling van goederenstromen van en naar de luchthaven zijn daar voorbeelden van. Inzake Arbeidsmarkt en Logistiek werd afgesproken dat het ERSV trekker zal zijn in deze materie.

In 2012 zal ook werk worden gemaakt van de oprichting van een luchthavenhuis met de bedoeling de dienstverlening inzake de arbeidsmarkt voor de verschillende doelgroepen op en rond de luchthaven te centraliseren op één locatie op Brussels Airport.

Met 24 nieuwkomers en 31 vertrekkers viel er in 2011 heel wat beweging te noteren in de Vlaams-Brabantse bedrijfsverzamelgebouwen. Ondanks een lichte vermindering van het huurdersbestand wordt vastgesteld dat de centra met een gemiddelde bezetting van 85 % de crisis tot op heden behoorlijk hebben doorstaan. Waar het management van een BC belangrijke inspanningen doet om haar doelgroep (starters) te bereiken, is het belangrijk dat deze ondersteund worden met een modern, aantrekkelijk gebouw. Diverse centra hebben daarom niet onbelangrijke investeringsprogramma's in uitvoering teneinde zowel de bestaande als nieuwe huurders te kunnen huisvesten in een comfortabele infrastructuur.

In dit jaarverslag vindt u verder meer gedetailleerde gegevens over de voornoemde projecten en een verder overzicht van de andere initiatieven.
In het komende werkingsjaar zullen niet alleen de opgestarte initiatieven verder worden uitgediept maar zal de POM ook aandacht hebben voor nieuwe opportuniteiten die aansluiten bij haar opdracht.
De bedoeling is het Streekfonds, een rollend fonds dat werd opgebouwd met middelen gerecupereerd uit vroegere projecten, zo efficiënt en optimaal mogelijk aan te wenden voor de economische ontwikkeling van Vlaams-Brabant.

Lodewijk De Witte
Voorzitter

Alain Mosselmans
Algemeen Directeur

Inhoud

Ontwikkeling, conceptie en uitvoering van een sociaal, economisch ontwikkelingsgebied **06**

Ontwikkeling van bedrijvenzones 06

Operationele bedrijvenzones 06

Nieuwe bedrijvenzones 09

Industriële reconversie 11

Duurzaam bedrijventerreinbeheer 18

Bedrijfsverzamelgebouwen in Vlaams-Brabant 20

Ruimtelijke Ordening **23**

Afbakening Vlaams strategisch gebied rond Brussel 23

START-project luchthavenregio 25

Living Tomorrow, Working Tomorrow 28

Het Logistiek Platform Vlaams-Brabant 28

Deelname aan het sociaal-economisch streekoverleg **31**

Sociale Economie **31**

Promotie van de regio **33**

Flanders Smart Hub 33

Acquisitieplatform Vlaams-Brabant 34

Europese netwerking **35**

Slimme Streken **35**

Beheersorganen **36**

POM team **37**

Lijst van afkortingen **38**

Bijlagen **39**

Beknopt statistisch overzicht Vlaams-Brabant 39

Ontwikkeling, conceptie en uitvoering van een sociaal-economisch ontwikkelingsbeleid

Ontwikkeling van bedrijvenzones

Operationele bedrijvenzones

Businesspark Cargovil

Cargovil is een zone van 72 ha in Vilvoorde die door een beslissing van de Vlaamse Regering werd ontwikkeld door de NV Novovil die de praktische aspecten van de realisatie uitbesteedde aan de GOM Vlaams-Brabant, later overgenomen door de POM.

De douane van Vilvoorde ontruimde op 4 november 2009 het douanegebouw op Cargovil. De gebouwen werden in opdracht van concessiehouder Novovil afgebroken eind 2009. In onderling overleg tussen Novovil en het Vlaamse Gewest werd overeengekomen de concessieovereenkomst te beëindigen en het perceel grond te verkopen aan de nv Novovil. Novovil zocht een koper voor het perceel van 5.000 m².

In juni 2011 liet Novovil weten een kandidaat-koper voor het perceel te hebben gevonden. Het betrof de groep Gijbels/Futurn die plannen had om op Cargovil een bedrijfsverzamelgebouw te realiseren voor KMO's die een dienstverlenende en ondersteunende activiteit aanbieden aan de grote ondernemingen op Cargovil en omliggende bedrijvenzones. Het voorgestelde project omvat een tiental bedrijfsunits gaande van 200 tot 400 m². Nadat de Stuurgroep Cargovil een positief advies had uitgebracht heeft de POM dit dossier goedgekeurd op 26.8.2011. Momenteel loopt de bouwaanvraag bij de stad Vilvoorde. Verwacht wordt dat de bouwwerkzaamheden in mei 2012 van start kunnen gaan.

De expansie van het bedrijf Your Mover Vandergoten gaat snel. Na de verhuis van het bedrijf midden 2010 van Haren naar Vilvoorde werd gestart met een nieuwe bedrijfsactiviteit zijnde het renoveren en recycleren van tweedehandskantoormeubilair.
Onder de benaming Nearly New Offices gaat het bedrijf volledig de toer op van het duurzaam omgaan met materialen en grondstoffen. De bedrijfswereld reageert naar verluidt massaal op de geboden mogelijkheden om eerder afgedankt kantoormeubilair een nieuwe duurzame aanwending te geven waarmee deze bedrijven een bijdrage kunnen leveren aan het beperken van hun carbon footprint.

Distributiepark Cargovil

Het gevolg van deze evolutie is dat Your Mover Vandergoten kandidaat-koper is voor het laatste resterende perceel van Cargovil. Het betreft lot 22 met een oppervlakte van 1,5 ha. Op dit perceel moet echter nog een grondwatersanering uitgevoerd worden. Gepoogd zal worden om deze sanering te integreren in de bouwplannen van het bedrijf. Dit zal in nauw overleg met de OVAM gebeuren.

Extensa Group nv is de nieuwe benaming van het bedrijf dat voorheen "Leasinvest" heette.
Op 8.3.2000 kocht Extensa (Leasinvest) een perceel van 10.256 m² van Cargovil gelegen langs de Erasmuslaan. Op dit terrein werd een gebouw van 6.000 m² opgericht en in leasing gegeven aan het bedrijf General Logistics Services (= GLS) Belgium nv. GLS Belgium wenst het gebouw te verlaten op 1 mei 2012. Extensa stelde daarop aan de POM voor om het gebouw te verhuren aan Air Liquide Medical uit Machelen. Dat bedrijf is een verdeler van medicinale gassen en medische apparatuur en hulpmiddelen. Het bedrijf zou 67 werknemers tewerkstellen op Cargovil. Na consultatie van de Stuurgroep Cargovil heeft de POM haar akkoord met de komst van Air Liquide Medical bevestigd aan Extensa.

Het transportbedrijf Demets uit Vilvoorde zal zijn nieuwe site op Cargovil in gebruik nemen in augustus 2012. De bouwwerken zijn volop aan de gang.

Regionale bedrijvenzone Tienen-Grijpen

In 1996 werd tussen de Stad Tienen en de toenmalige GOM Vlaams-Brabant een overeenkomst afgesloten voor de gezamenlijke realisatie van een regionale bedrijvenzone Tienen-Grijpen. 35 ha kon ter beschikking worden gesteld van bedrijven.

Het bedrijf Smatec heeft zijn nieuwbouw in gebruik genomen eind 2011. Smatec produceert titaniumdraden voor medicinale toepassingen (tandprotheses en chirurgicale toepassingen).

Metaalconstructiebedrijf Van Eycken herlocaliseert vanuit de Leuvense kanaalzone naar Tienen-Grijpen. De bouwwerken op Grijpen zijn midden 2011 van start gegaan. In de lente van 2012 moeten de eerste bedrijfsgebouwen gebruiksklaar zijn.

Alle percelen van de bedrijvenzone Grijpen zijn thans in gebruik genomen zodat de realisatie van het bedrijvenpark voltooid is. Er zijn een duizendtal arbeidsplaatsen op de site gecreëerd.

Researchpark Zellik

Het Researchpark Zellik is een zone van 20 ha, eigendom van het Vlaams Gewest. De POM is lid van het Beheerscomité, naast Haviland, de Vrije Universiteit Brussel en het Vlaams Gewest.

In 2011 konden geen nieuwe bedrijven worden aangetrokken naar het Researchpark Zellik.
Voor een aantal gevestigde bedrijven loopt de erfpachtovereenkomst van 30 jaar stilaan naar haar einde. Daarom werd op vraag van een aantal bedrijven de bespreking met het Vlaamse Gewest opgestart over een verlenging van de lopende erfpachtovereenkomsten. Deze verlenging is noodzakelijk ter verantwoording van een aantal geplande investeringen door deze bedrijven. Een verlenging met 30 of 50 jaar is mogelijk na het verstrijken van de huidige overeenkomsten.

In 2011 verdween het bedrijf CCS van het Research door faling. Het gebouw van CCS wordt door de curator aangeboden op de markt. Kandidaat-kopers moeten voldoen aan de specifieke vestigingsvereisten die gelden voor het Researchpark.

Het Innovatie- en Incubatiecentrum dat onderdak biedt aan jonge bedrijven uit technologische sectoren, heeft zeer goed stand gehouden in het economisch moeilijk jaar 2011. De bezetting van het centrum ligt nog steeds boven de 90 % wat hoopvol is voor de toekomst van het Researchpark Zellik.

Het Vlaamse Gewest heeft als erfpachtgever een studie uitbesteed aan de groep Arcadis over de toekomstige ontwikkeling en positionering van het Researchpark Zellik. Bedoeling is om na te gaan welke structurele verbeteringen er aan de zone kunnen aangebracht worden om het kwaliteitspeil van het gebied in stand te houden. Tevens wil men een nieuwe strategische positionering van de bedrijvenzone bepalen in functie van de nabijheid van de universitaire ziekenhuiscampus van de VUB en de geplande ruimtelijke ontwikkelingen als gevolg van het afbakeningsproces van het Vlaams Stedelijk Gebied rond Brussel.
Midden 2012 moeten de resultaten van deze grootschalige studie bekend zijn.

Researchpark Zellik

Wetenschapspark Arenberg Leuven

De POM heeft enkel een adviserende rol als lid van het beheerscomité, bij de ontwikkeling van het WP Arenberg. In 2011 werd cluster B, ontwikkeld door Interleuven, verder afgewerkt met de gebouwen ICT 3 en ICT 4. De totale cluster omvat thans 4 gebouwen met een totale oppervlakte van 20.000 m² verhuurbare gebouwen. Hiervan was eind 2011 ongeveer 85 % verhuurd.

De uitbreiding van de bio-incubator op cluster D met gebouwen B en C werd verder gezet in 2011. Midden 2012 moeten deze gebouwen volzet zijn. Gebouw B biedt uitbreidings-mogelijkheid voor enkele bedrijven die gebouw A stilaan ontgroeien en zal dus snel bezet zijn. Op die manier kunnen deze groeibedrijven in Leuven blijven. Gebouw C is bedoeld als opvang op langere termijn zodra A en B volledig bezet zijn.

Het Beheerscomité startte in het najaar 2011 met de vermarkting van cluster A. Op deze cluster kan 20.000 m² kantoor- en laboruimte worden gerealiseerd. Gevraagd werd naar ontwikkelaars die in eerste fase een gebouw van 5.000 m² wensten te realiseren. Drie projectontwikkelaars werden geselecteerd voor de tweede fase van de procedure zijnde het indienen van de projectvoorstellen. Hieruit zal een laureaat worden gekozen die de eerste fase van cluster A kan realiseren.

Wetenschapspark Arenberg Leuven

Ambachtelijke zone Haasrode

Dit is de eerste bedrijvenzone die de POM heeft gerealiseerd. De ontwikkeling gebeurde in de periode 1983-1988.
Vandaag is de POM nog belast met de nazorg van de bedrijvenzone; d.w.z. het bewaken van de kwaliteit van de bedrijvenzone en het opvolgen van de eigendomsbewegingen op het terrein.

In 2011 werd 1 dossier van doorverkoop met positief gevolg voorgelegd aan de goedkeuring van de POM.

Ambachtelijke zone Haasrode

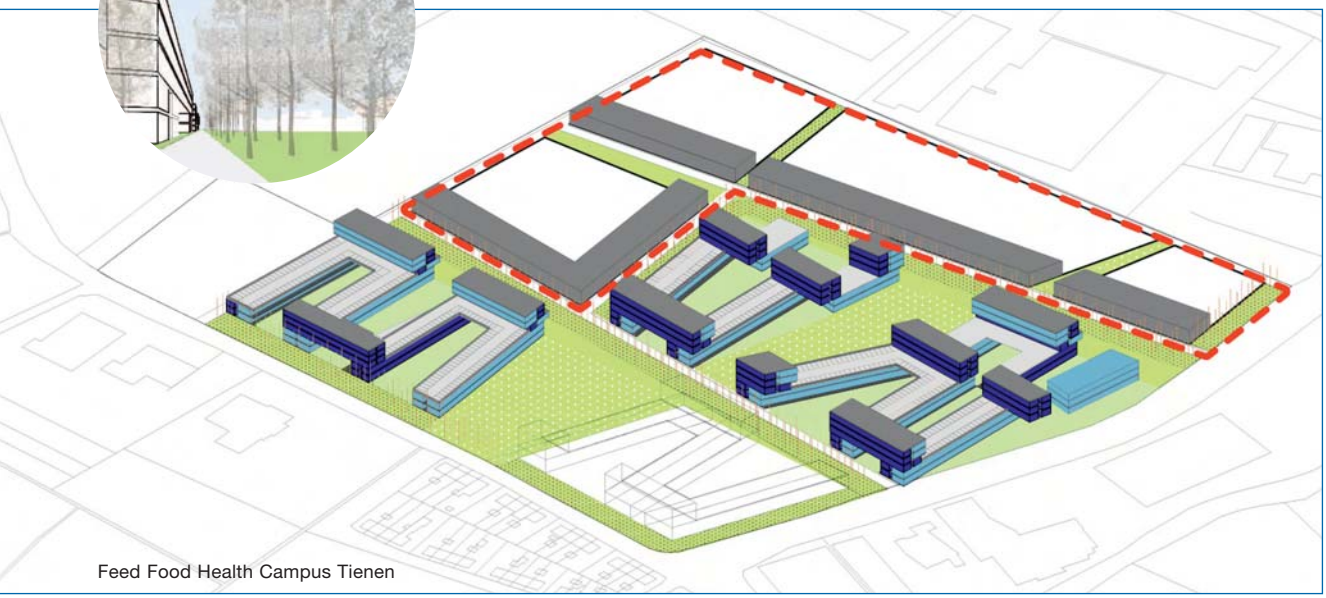
Bio-Incubator

Nieuwe bedrijvenzones

Feed Food Health Campus Tienen

De Feed Food Health (FFH) Campus wordt uitgebouwd op de vroegere gronden van de Bosch-site in Tienen. Dit gebeurt i.s.m. de Stad en de KU Leuven. Deze 3 partijen maken deel uit van het Beheerscomité. De terreinen beslaan 10,6 ha en worden ingedeeld in een Wetenschapspark en een Innovatieve zone. Een bio-incubator zal op het Wetenschapspark worden uitgebouwd.

In 2011 werden de werken voor de aanleg van de wegenis en de nutsvoorzieningen afgerond. Vanaf begin 2012 is de FFH Campus toegankelijk voor bedrijven. Alleen de groenaanleg op de bedrijvenzone werd verschoven naar de lente 2012. Reden is dat gekozen werd voor een ecologische aanpak met nadruk op het versterken van de biodiversiteit. In plaats van de klassieke groenvoorzieningen met gras en heesters werd gekozen voor een gediversifieerde aanplanting van enerzijds originele graangewassen en moerasvegetatie rond de waterinfrastructuur, en anderzijds hoogstammige fruitbomen, klimopwanden en houtkanten. Deze aanpak trekt de innovatie benadering van de FFH campus door tot op het niveau van de groeninkleding en is als dusdanig uniek voor de Vlaams-Brabantse bedrijvenzones.

Feed Food Health Campus Tienen

Als business development manager werd Marc Huon aangesteld. Zijn taak bestaat er in het project FFH kenbaar te maken bij bedrijven en instanties in binnen- en buitenland en investeringsprojecten los te weken voor de Campus in Tienen. Vanaf midden 2011 heeft Marc Huon zijn functie opgenomen en niet zonder succes vermits eind 2011 vier investeringsprojecten van bedrijven door het Beheerscomité van de FFH Campus werden goedgekeurd.

In september 2011 startten de bouwwerken voor de bio-generator, het incubatiecentrum bestemd voor startende ondernemers in de voedingssector. Midden 2012 zal dit gebouw opgeleverd worden en kunnen de eerste bedrijven hun intrek nemen.

In oktober 2011 ondertekenden de POM en Bouwbedrijf Van Roey een overeenkomst waarbij Van Roey zich verbond om voor eind 2012 te starten met de bouw van een bedrijfsverzamelgebouw van 4.000 m² op cluster 1 van de Innovatieve Bedrijvenzone binnen de FFH Campus. Dit gebouw moet onderdak bieden aan bedrijven met productieplannen die niet zelf willen investeren in eigen gebouwen maar verkiezen te huren of te kopen. Van de vier dossiers die reeds werden goedgekeurd zijn er twee die in dit verzamelgebouw zullen ondergebracht worden.

Drie Tommen Tienen

Naast medewerking voor de FFH Campus die een themapark wordt voor voedingsbedrijven met activiteiten en ambities in de sector van de gezonde voeding, vroeg de stad Tienen aan de POM ook om medewerking voor de realisatie van een nieuwe KMO-zone gericht op lokale bedrijven.
Deze bedrijvenzone van 3 ha komt op een terrein dat de stad Tienen heeft aangekocht van Tiense Suiker en dat paalt aan de huidige vestiging van het bedrijf in de wijk Grimde in Tienen. Het is een terrein dat aansluit bij de woonkern van Grimde wat de realisatie van het bedrijventerrein een bijkomende complexiteit geeft.

De POM zal instaan voor de praktische uitvoering van het project d.w.z. de haalbaarheidsstudie, de terreinuitrusting en de promotie van de zone.
Zoals gebruikelijk zal dit in nauw overleg met de stad Tienen verlopen.
Vermits het een KMO-zone betreft wordt er naar gestreefd kleine percelen van 1.000 tot 1.500 m² aan te bieden. Volgens de planning zouden de uitrustingswerken van de nieuwe KMO-zone in het najaar 2012 kunnen starten zodat de terreinen vanaf de lente 2013 bouwrijp op de markt kunnen worden aangeboden. De Drie Tommen zijn Gallo-Romeinse tumuli, tommen of grafheuvels te Grimde. Er is dan ook een buffer van ongeveer 3 hectare in het RUP voorzien om de leefbaarheid van de wijk Grimde niet in gedrang te brengen.

Manchestersite-Huizingen
foto's: Arie Kerrels

Industriële reconversie

Manchestersite Huizingen

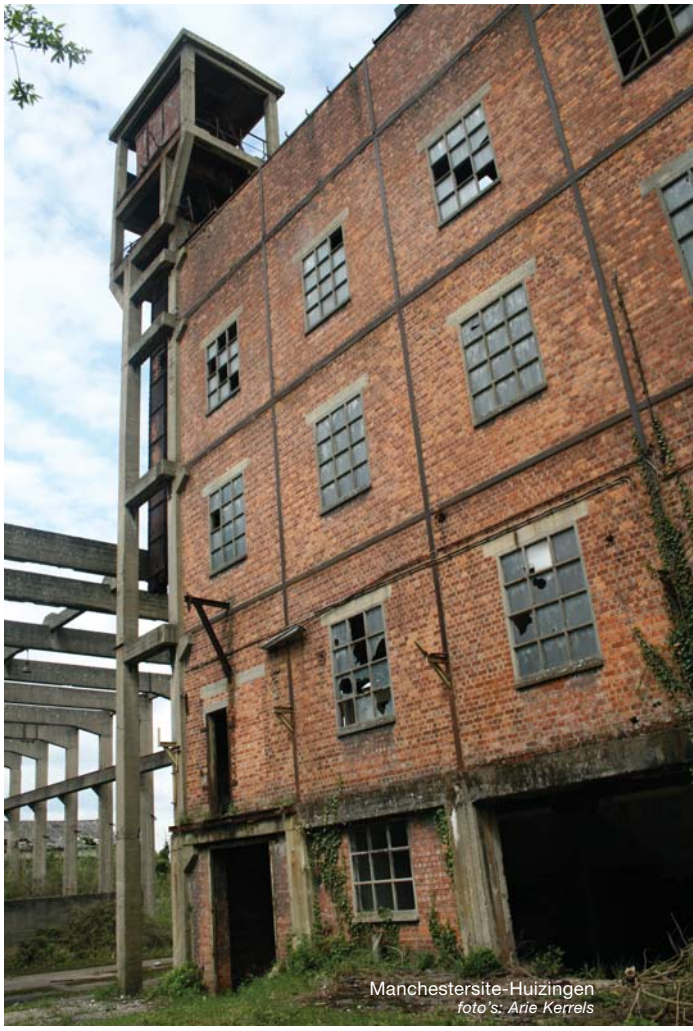
De al jaren verwaarloosde en leegstaande site van de vroegere papierfabriek Catala in Huizingen (Beersel) werd door de POM verworven in de tweede helft van 2009. Dit project (7,3 ha) wordt ingedeeld in een erfgoedcluster (behoud van een aantal gebouwen met historisch karakter) en een KMO-zone.

De ontwikkeling gebeurt in nauw overleg met de gemeente Beersel, die inmiddels het BPA waarbinnen het project zich bevindt heeft herzien.

De oude site van de Papierfabrieken van Huizingen werd in 2011 omgedoopt tot Manchestersite Huizingen. Het hoofdgebouw van de site is in de Manchesterstijl gebouwd (robuust en met militaire connotaties) en vermits dit gebouw behouden blijft bij de herontwikkeling gaf het zijn naam aan de site. De naam staat ook model voor een dynamisch economisch model uit het verleden.

Manchestersite-Huizingen
foto's: Arie Kerrels

2011 was het jaar van de echte start van het project: na de studiefase van het masterplan werd de concrete aanpak van het terrein zelf opgestart. Circa 80 % van de bestaande gebouwen worden gesloopt; de overige 20 % slaat op 7 gebouwen met historisch karakter die bewaard zullen worden. Deze erfgoedcluster van 6.000 m² vloeroppervlakte zal als apart project worden benaderd naast de KMO-zone die wordt gerealiseerd op de vrijgemaakte terreinen.
Omwille van de omvang van de site en de daaraan verbonden sloopkosten moest de sloop in twee fasen worden georganiseerd teneinde maximaal gebruik te kunnen maken van de subsidiemogelijkheden voorzien op gewestelijk niveau. Daarom werd in de loop van 2011 deze twee fasen aanbesteed zodat de sloop zelf in 2012 kan worden uitgevoerd.
Na de sloop volgt de aanleg van de wegeninfrastructuur en van de nutsvoorzieningen. Deze werken zijn gepland voor 2013.
In een volgende fase zal overgegaan worden tot de vermarkting van de 7 gebouwen van de erfgoedcluster. De POM heeft de procedure vastgelegd volgens welke de markt zal geraadpleegd worden.
Opzet van de POM is om de cluster in zijn geheel te verkopen aan een gebruiker die er een volwaardig en allesomvattend project op voorziet. De selectie zal

gebeuren aan de hand van daartoe ontworpen selectiecriteria die de nadruk leggen op het type van geplande activiteiten, de voorziene tewerkstelling en de meerwaarde voor de economische omgeving.

Voor het inrichten van het centrale plein van de Manchestersite en voor de voorziene waterbeheersingmaatregelen heeft de POM Europese subsidies uit het EFRO-budget kunnen losweken. Het openleggen van de overwelfde Molenbeek met oog voor de vismigratieplannen van de provinciale overheid is een aspect dat bijdraagt tot een kwalitatieve beeldvorming van de geplande herontwikkeling.
Naast de 6 ha bedrijvenzone omvat de Manchestersite ook nog een groengebied van 1 ha. Met de Vlaamse Landmaatschappij wordt samengewerkt om aan dit groengebied een aantrekkelijke parkfunctie te geven ten dienste van de bedrijven van de site en van de nabijgelegen woonkern van Huizingen.
Verwacht wordt dat in de erfgoedcluster vanaf 2013 bedrijven actief kunnen zijn. Voor de KMO-zone is het wachten tot 2014. Er zijn al bedrijven die zich voor beide projectonderdelen kandidaat hebben gesteld.

Zoals voor alle andere projecten werkt de POM in het geval van de Manchestersite nauw samen met de lokale overheid. De gemeente Beersel heeft het BPA waarbinnen de Manchestersite valt, definitief afgerond midden 2011 zodat de bestemming van het gebied in grote lijnen is vastgelegd.

Reconversie Aarschotse stationsomgeving

Het ruimtelijk structuurplan Vlaams-Brabant besteedt extra aandacht aan de ontwikkeling van stationsomgevingen. Vooral in de kleinere steden zoals Aarschot, Diest en Tienen is dat belangrijk. Rond het station van Aarschot is er nog veel onderbenutte ruimte voor bedrijven, kantoren, winkels en woningen. De Stad, Interleuven en de POM nemen initiatieven om de (her)ontwikkeling van dit gebied aan te pakken.
Deze reconversie is gebaseerd op het RUP en het Strategisch Masterplan dat door de Provincie is goedgekeurd.

PPS te Aarschot

In 2010 werd in Aarschot een PPS-projectvennoostchap opgericht met als doel de herontwikkeling van de zogenaamde Kop van Nieuwland (7 ha), een bedrijvenzone palend aan het stationsgebied van Aarschot. Bedoeling is de momenteel onderbenutte zone een vernieuwd en modern elan te geven en ze te herontwikkelen tot een zone voor KMO's en kantoorachtigen.

De projectvennootschap kreeg de naam 'cvba Kop van Nieuwland' en ze bestaat uit verschillende vennoten: enerzijds een drietal overheden met name AGB Aarschot, Interleuven en POM Vlaams-Brabant, doch anderzijds ook twee private partners: de vennootschappen Breevast en Cordeel. Al deze partners/vennoten werken samen om de beoogde herontwikkeling vorm te geven. Van primordiaal belang om het project inhoudelijk van start te laten gaan was de verwerving van het projectgebied, namelijk het perceel in eigendom van Marlux-Klaps. Na diverse onderhandelingsrondes werd intussen een minnelijk akkoord getroffen met Marlux-Klaps, zodat een onteigening wordt vermeden. Dit is een belangrijk kantelmoment dat zal toelaten aan de cvba om meer concrete stappen voorwaarts te zetten in verband met de gewenste herontwikkeling. De beoogde bouw van 41.500 m² kantoren en kantoorachtigen komt op die manier een belangrijke stap dichterbij.

Reconversie Aarschotse stationsomgeving

Novovil

De POM Vlaams-Brabant is aandeelhouder van de reconversiemaatschappij Novovil die tot doel heeft economische hefboomprojecten in Vilvoorde en omgeving op gang te brengen.
Novovil is hoofdzakelijk actief op de zone Cargovil en het gebied Vilvoorde Watersite (oude Vilvoordse industriezone).

Inzake Cargovil heeft Novovil de verkoop en de herontwikkeling van de voormalige douanesite tot een goed einde gebracht (zie Cargovil).

Wat Vilvoorde Watersite betreft heeft Novovil in 2011 belangrijke stappen gezet met betrekking tot de herontwikkeling van de sites Sibelgas en Fabricom.
De site Sibelgas is het sluitstuk van de zone Vilvoorde Watersite door haar ligging vlak tegen de stadskern van Vilvoorde aan. Midden 2011 heeft Novovil de site Sibelgas verlaten en haar kantoren overgebracht naar het Zakencentrum Vilvoorde. Deze verhuis kadert in de verkoop van de site Sibelgas aan een projectontwikkelaar die er in overleg met de stad Vilvoorde en volgens de geldende stedenbouwkundige voorschriften een woonproject gericht op seniorenflats zal ontwikkelen. De onderhandelingen werden met succes afgerond in september 2011 en de bouwaanvraag voor het project ligt ter goedkeuring bij de stad Vilvoorde.

Watersite - Vilvoorde

Watersite - Vilvoorde

De site Fabricom ligt in het andere uiterste van de Vilvoorde Watersite tegen de grens met Schaarbeek aan. Novovil is eind 2011 definitief eigenaar geworden van de site na een aandelenruil met brownfieldontwikkelaar PSR. Het aandeel van Novovil in de ruil was de overname van de nv Novagora waarin de site Fabricom is ondergebracht.
Als dusdanig is Novagora de tweede dochtervennootschap van Novovil geworden naast het Zakencentrum Vilvoorde.
De herontwikkeling van de site Fabricom zal moeten gebeuren in het kader van de ruimtelijke bestemming vastgesteld door het afbakeningsproces van het VSGB

Bedrijventerrein in volle ontwikkeling

dat de herinvulling limiteert tot de activiteiten die toegelaten zijn binnen de bestemming gemengde regionale bedrijvenzone. Deze aanpak zal in 2012 verder onderzocht worden.

Novovil ziet zijn rol in Watersite vooral als een initiator van projecten die door derden kunnen uitgevoerd worden.

Midden 2011 werd de verbouwing van het Zakencentrum Vilvoorde afgerond.
Ongeveer 500 m² kantoorruimte in het stadscentrum van Vilvoorde staat ter beschikking. Eandis huisde als eerste huurder in met 125 m² kantoren en richtte er een loketfunctie in voor de Vilvoordse bevolking.
Nadien volgde Novovil dat zijn maatschappelijke en administratieve zetel naar het zakencentrum verhuisde.
Eind 2011 huurde de vzw Vokans
50 m² kantoren voor de organisatie van vormings- en opleidingscursussen. 17 werknemers zijn tewerkgesteld in het zakencentrum.

Activering onbenutte bedrijventerreinen

In opdracht van het Agentschap Ondernemen onderzoekt de POM de redenen waarom terreinen die als bedrijvenzone zijn bestemd niet in gebruik zijn. Tevens gaat de POM na welke initiatieven kunnen worden genomen om deze 'slapende' reserve te activeren zodat de terreinen op de markt kunnen worden gebracht en beschikbaar worden voor bedrijven die op zoek zijn naar ruimte.

Alle onbenutte percelen waren reeds onderzocht in de loop van 2009 en 2010. Dit wil echter niet zeggen dat het werk erop zat! Het is zeer belangrijk om deze oefening steeds te herhalen zodat we binnen de POM steeds over de meest correcte en meest actuele gegevens over de onbenutte percelen beschikt als we willen dat deze op de markt komen of geactiveerd worden. Daarom heeft de POM in 2011 de resultaten van de eerste onderzoeksronde verder opgevolgd. De focus lag hier op specifieke groepen van onbenutte percelen:

- De eerste groep waren de percelen waarvan de eigenaars hadden gemeld dat ze plannen hadden om deze zelf te ontwikkelen of op de markt te brengen (categorie 'geactiveerd'). Zeer concreet waren dit percelen waar de bouwwerken reeds gestart waren, percelen waarvoor reeds vergunningen aangevraagd waren of op korte termijn zouden aangevraagd worden en tenslotte percelen die de eigenaars te koop stellen of dit van plan waren te doen.
- De tweede groep waar de focus op lag waren de percelen die op het moment van de eerste onderzoeksronde niet konden geactiveerd worden en in de categorie ‘geblokkeerd’ werden ondergebracht. Deze aard van deze blokkering was zeer verschillend. Het ging onder meer over particuliere eigenaars die weigerden te verkopen of te ontwikkelen. Wanneer een perceel in eigendom was van een bedrijf werden deze onbenutte percelen beschouwd als strategische reserve voor dit bedrijf, deze gronden vallen dus niet onder deze categorie. Andere voorbeelden van deze categorie waren percelen met omvangrijke milieuproblemen zoals bodemverontreiniging of wateroverlast. Maar ook het niet verkrijgen van vergunningen of aanslepende procedures maken hiervan onderdeel uit.

Dit onderzoek heeft bevestigd dat er nood is aan deze opvolging, want zoals te zien op onderstaande cijfers zijn er duidelijke verschuivingen tussen de categorieën te merken. De POM vindt het uiterst belangrijk om deze taak op zich te nemen om zo meer gericht probleemgebieden, waar geen oplossing voor gevonden wordt, proberen te ontwikkelen of activeren.

'Geactiveerd'
2009:**150,03 Ha**
2011:

Geactiveerd			Reserve		Bereid tot verkoop		Geblokkeerd			
In gebruik	In opbouw	Aanvraag of procedure lopende	Res PO	Ver res bedrijf	Actief	Passief	Procedures/ betwisting	Ontbreken ontsluiting	Bevriezing eigenaar	Niet activeerbaar wegens beleid
33,87	17,58	48,53	8,10	5,94	19,21	12,47	2,28	0,35	0,93	1
99,98			14,04		31,68		4,56			

'Geblokkeerd'
2009:**84,26 Ha**
2011:

Geactiveerd			Reserve		Bereid tot verkoop		Geblokkeerd			
In gebruik	In opbouw	Aanvraag of procedure lopende	Res PO	Ver res bedrijf	Actief	Passief	Procedures/ betwisting	Ontbreken ontsluiting	Bevriezing eigenaar	Niet activeerbaar wegens beleid
0,81	0	19,53	0,66	0	0	1,01	47,39	8,02	5,54	1,31
20,34			0,66		1,01		62,26			

Naast het inventariseren en opvolgen van de voorraad onbenutte percelen in de provincie Vlaams-Brabant waar de vorige jaren de nadruk op lag, neemt de POM binnen dit project initiatieven tot de activering van deze onbenutte voorraad.

De aanpak voor deze activering is voor iedere situatie specifiek. Toch zijn er 3 verschillende groepen af te bakenen waarvoor de POM een plan van aanpak voor ontwikkeld heeft:
- Strategische reserve van bedrijven
- Individuele onbenutte percelen
- Groep van aaneengesloten onbenutte percelen

De POM is ervan overtuigd dat bedrijven over een strategische uitbreidingsreserve moeten beschikken en dat dit een verantwoorde reserve is. Maar omdat de economische ruimte in de provincie zo beperkt is, trachten we door één of meerdere gesprekken naar eventuele plannen hen ook te informeren over de mogelijkheden die er bestaan om deze reserve te activeren zonder deze gronden te verkopen. Indien ze toch bereid zijn hun gronden van de hand te doen kunnen wij hen daarbij ondersteunen door dit te melden aan de Account managers van het Agentschap Ondernemen

Bij de individuele onbenutte percelen zal de POM ook vooral informeren over de mogelijkheden en dezelfde ondersteuning bieden bij een wens tot verkoop. Maar vaak rijst de vraag naar de waarde van de grond. Om hieraan tegemoet te komen laat de POM waardebepalingen uitvoeren voor specifieke situaties zodat de eigenaars weten wat deze gronden waard zijn en ze

zich hierop kunnen baseren om een marktconforme vraagprijs te bepalen.

Bij een aaneengesloten groep van onbenutte percelen speelt de POM een actievere rol. Het gaat hier dan om een groep van percelen waar mits een gecoördineerde aanpak ruimte kan gecreëerd worden voor meerdere bedrijven. Tijdens de inventarisatie zijn enkele interessante clusters opgedoken. Na een eerste verkend gesprek met de desbetreffende gemeentebesturen, is er voor deze clusters een financiële haalbaarheidsanalyse uitgewerkt waar enkele mogelijke ontwikkelingsscenario's en de financiële weerslag daarvan zijn uitgewerkt. Zo'n analyse is in de loop van 2011 uitgewerkt voor 8 zones. Omdat de POM niet al deze zones zelf kan gaan ontwikkelen, wordt er samengewerkt met de intercommunales Interleuven en Haviland. Na overleg tussen deze partijen werd er per zone een trekker aangeduid die verantwoordelijk is voor de realisatie van de zone. De POM Vlaams-Brabant zal in 2012 drie sites voor haar rekening nemen.

Om dit tot een goed einde te brengen wil de POM een nieuw concept uitproberen. In plaats van de gronden te verwerven zal er getracht worden om met de desbetreffende eigenaars een samenwerking op te zetten. De meerwaarde die gerealiseerd wordt door een globale ontwikkeling zal in dit concept verdeeld worden over de verschillende eigenaars zodat er win-win situatie is voor iedere partij. De gronden komen op de markt, de ruimte wordt zo efficiënt mogelijk gebruikt en de eigenaars realiseren een meerwaarde die groter is dan indien ze hun individuele perceel zouden activeren.

Het project loopt normaal gezien tot maart 2012 maar het feit dat het project met nog eens
3 jaar zal worden verlengd toont aan dat de Vlaamse Regering veel waarde hecht aan dit project. Naast de 2 opdrachten die de POM reeds uitvoerde namelijk het inventariseren en opvolgen van de onbenutte voorraad en het nemen van initiatieven naar activering wordt de opdracht wellicht uitgebreid met een focus op percelen met leegstaande gebouwen en gedetailleerd onderzoek naar percelen die in aanmerking komen voor een herbestemming naar een niet-economische functie. Daarnaast wordt er gedacht om de POM een rol toe te bedelen binnen het brownfielddecreet in het kader van deze verlenging.

Duurzaam bedrijventerreinbeheer

Door toedoen van de Vlaamse subsidieregeling betreffende de realisatie van bedrijventerreinen, worden publieke terreinontwikkelaars zoals de POM verplicht steeds meer aandacht te besteden aan duurzaam en integraal bedrijventerreinbeheer.
Bij de realisatie van de FFH Campus Tienen zijn daarom in de ontwikkelingsprincipes van de bedrijvenzone verschillende elementen opgenomen

- bedrijven worden verplicht met groene stroom te werken;
- bouwprojecten moeten voldoen aan duurzaamheidsnormen en -controles (GreenCalc en REG-scans);
- bij de aanleg van de bedrijvenzone zijn duurzame concepten inzake waterhuishouding, groenaanleg en openbare verlichting toegepast;
- de architecturale kwaliteit van de bouwprojecten wordt extern gecontroleerd om het kwaliteitsniveau op peil te houden wat duurzame neveneffecten kan hebben.

Deze duurzaamheidsmodaliteiten weerspiegelen de betrachtingen van de POM om op een duurzame manier vorm te geven aan de bedrijvenzone in kwestie.

Naast facility management (= het omgaan met de bedrijvenzone zelf) is duurzame samenwerking tussen bedrijven van een bedrijvenzone een tweede belangrijke pijler van duurzaam bedrijventerreinbeheer.

Hoe efficiënter en geïntegreerder bedrijven werken, des te beter zij zich voelen en des te langer kan de kwaliteit van de bedrijvenzone op peil gehouden worden.
Bedrijventerreinen die op dat vlak toegevoegde waarde kunnen leveren liggen beter in de markt en verkopen zichzelf beter.
Parkmanagement wordt algemeen aanzien als het instrument om dergelijke bedrijfsgerichte dienstverlening te organiseren.

Daarom heeft de POM beslist de mogelijkheden tot het inschakelen van professioneel privaat management

Bost-Gallic

Cargovil

te onderzoeken.
Meer en meer terreinbeheerders in Vlaanderen hebben deze stap gezet. Ook het Vlaamse Gewest zelf onderzoekt momenteel deze piste voor een aantal terreinen die in het beheer zijn van het Gewest.

Hun aanpak steunt op drie elementen:
1 het creëren van een juridische structuur (VZW) met een verplicht lidmaatschap van de bedrijven;
2 het genereren van snelle en duidelijke financiële voordelen aan de bedrijven door de schaal waarop zij werkzaam zijn en de voordelige contracten die zij reeds lopen hebben met dienstenleveranciers;
3 het zelffinancierend karakter van privaat parkmanagement waardoor een beroep op externe financiering (subsidies) tot een minimum kan beperkt worden en alleen in de opstartfase noodzakelijk is.

De POM wenst deze principes toegepast te zien op twee piloot-bedrijvenzones: de FFH Campus in Tienen en het businesspark Cargovil.
Dergelijk duurzaam bedrijventerreinbeheer kan evenwel niet tot stand gebracht worden zonder de actieve medewerking van de bedrijven op deze bedrijvenzones. Alleen wanneer er voldoende draagvlak is bij de bedrijven kan volop ingezet worden op de maatschappelijke meerwaarde van duurzaam bedrijventerreinbeheer waar het voor de POM vooral om te doen is. Beter omgaan met mobiliteit, duurzame consumptie van goederen en diensten, verantwoord ruimtegebruik worden dan na te streven doeleinden.

Bedrijvenzone Tienen-Grijpen

Begin 2012 zullen informatiesessies voor de bedrijven worden georganiseerd om een draagvlak te bekomen voor deze duurzame benadering van het parkmanagement. Nadien kan de POM overgaan tot een marktbevraging voor de selectie van een parkmanager die duurzame ambities gestalte moet geven.

In 2011 heeft de POM zowel voor de bedrijvenzone Tienen-Grijpen als voor Cargovil het thema bio-diversiteit onder de aandacht van de bedrijven gebracht. Aan Natuurpunt werd gevraagd een beeld te schetsen van de maatregelen die bedrijven kunnen nemen om de spontane natuurontwikkeling te ondersteunen zowel binnen hun bedrijf als op de bedrijvenzone waarop ze actief zijn. Daarbij viel op hoe simpel het soms kan zijn om met een duurzame natuurbenadering om te gaan. Het hoeft niet steeds om zware investeringen te gaan; simpele ingrepen in een aangepaste groenbeplanting of het plaatsen van insectentorens kunnen een eerste aanzet geven.

Vooral op Cargovil werd de draad opgepikt door het bedrijf Your Mover Vandergoten dat een eerste proefproject in uitvoering heeft. In het kader van het project 'Cargovil dicht bij de natuur' gesteund door de Provincie Vlaams-Brabant en Natuurpunt, is het bedrijf gestart met de aanleg van een insectenwand en een bloemenweide. Verdere duurzaamheidsingrepen zijn gepland voor het voorjaar 2012. Verwacht wordt dat dit project ook andere bedrijven van Cargovil zal inspireren om ambitieuzer te zijn op het vlak van bio-diversiteitsmaatregelen

Bedrijfsverzamelgebouwen in Vlaams-Brabant

Via een netwerk van bedrijfsverzamelgebouwen werkt de POM, met steun van de Vlaamse Gemeenschap, mee aan de creatie van huisvesting op maat voor startende ondernemingen en jonge groeiers. Omdat het aanbod en dienstverlening van deze gebouwen enigszins verschilt naargelang de doelgroep en de locatie, wordt er daarbij onderscheid gemaakt tussen bedrijvencentra (BC's), innovatie- en incubatiecentra (I&I's), doorgroeigebouwen (DG's) en multifunctionele gebouwen (ondernemerscentra).

Samen voorzien de BC's, DG's en I&I's in een gespreid vestigingsaanbod van 13.523 m², verdeeld over 312 kantoren en 62 opslag- of atelierruimtes.

BC's en hun DG's zijn er in Zaventem, Vilvoorde, Sint-Pieters-Leeuw, Leuven en Tienen. I&I's functioneren in Zellik en Leuven. Hoeilaart en Vilvoorde beschikken elk over een ondernemerscentrum.

BC's

De 5 Vlaams-Brabantse BC's, die naast tijdelijke huisvesting ook logistieke en ondersteunende infrastructuur ter beschikking stellen van startende ondernemingen, gaven begin 2012 onderdak aan 125 bedrijven. Dit zijn er 10 minder dan één jaar eerder. Ongeveer twee derde zijn van Belgische oorsprong. De andere zijn bedrijven afkomstig uit het buitenland, die voor hun aanwezigheid op de Belgische markt opteerden voor een vestiging in een BC. Al deze huurders samen voorzien in 310 arbeidsplaatsen (24 minder dan in 2010). De BC's zelf stellen 11 mensen tewerk.

Sinds het ontstaan van de BC's ondertekenden al 863 bedrijven een huurcontract in één van de Vlaams-Brabantse BC's. Van de 738 bedrijven die de Vlaams-Brabantse BC's in de loop der jaren om een of andere reden verlaten hebben, koos 51 % voor een nieuwe vestiging in de eigen provincie en verhuisde 25 % naar een stek buiten Vlaams-Brabant.

BC's	bedrijven	tewerkstelling
Leuven	43	110
Tienen	17	67
Vilvoorde	23	55
Zaventem	35	60
Zennevallei	7	18
Totaal BC's	**125**	**310**
I&I's	**bedrijven**	**tewerkstelling**
Leuven	13	57
Brussel	14	55
Totaal I&I's	**27**	**112**
DG's	**bedrijven**	**tewerkstelling**
Tienen	7	30
Vilvoorde	6	19
Zennevallei	6	20
Totaal DG's	**19**	**69**

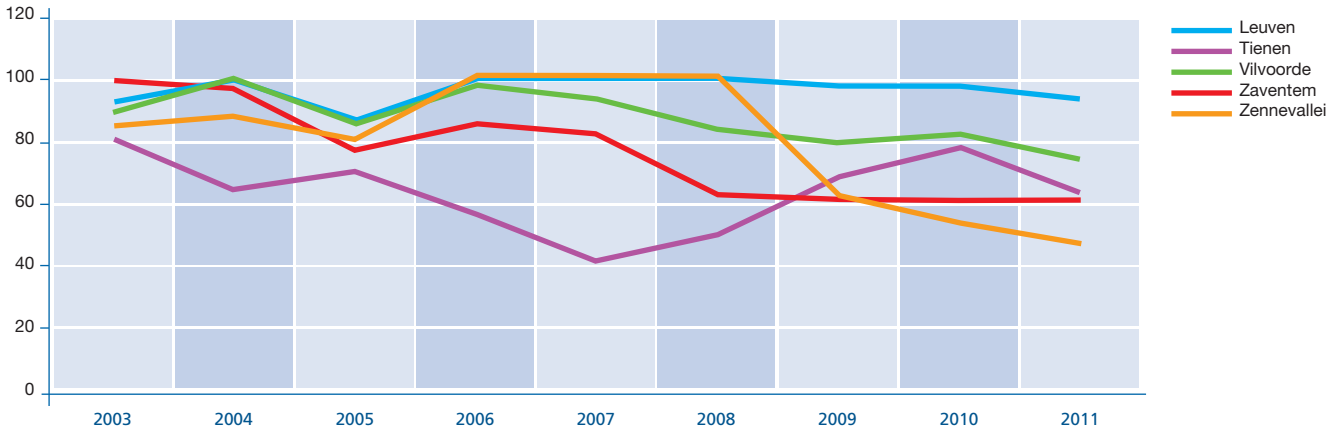
De gemiddelde bezettingsgraad van de BC's bedraagt voor de kantoren momenteel 74 % t.o.v. 79 % vorig jaar. Deze situatie is verschillend per BC. BC Leuven heeft de beste bezetting, maar is voor het eerst sinds 2005 niet meer volledig bezet. BC Vilvoorde zet wat betreft de kantoren de merkbare daling die na 2006 was ingezet verder, en is nu nog voor drie vierde bezet. BC Zennevallei dat in 2009 en 2010 bijna de helft van haar huurders verloor, scoorde eind 2011 nog lager. Het BC van Tienen kende ook een neergang inzake bezetting. BC Zaventem was het enige centrum dat eind 2011 méér huurders telde dan een jaar eerder. De bedrijfsruimtes zijn, behalve in de Zennevallei, in alle BC's volzet.

Hoewel algemeen een daling in de bezetting wordt ondergaan, moet toch vastgesteld worden dat de Vlaams-Brabantse BC's de crisis van 2011 behoorlijk hebben doorstaan. Er viel heel wat beweging te noteren in de centra in 2011: 24 nieuwkomers en 31 bedrijven die een centrum verlieten. Daarnaast wordt vastgesteld dat de falingsgraad van bedrijven die in een BC verblijven zich ruim onder de gemiddelde falingsgraad situeert.

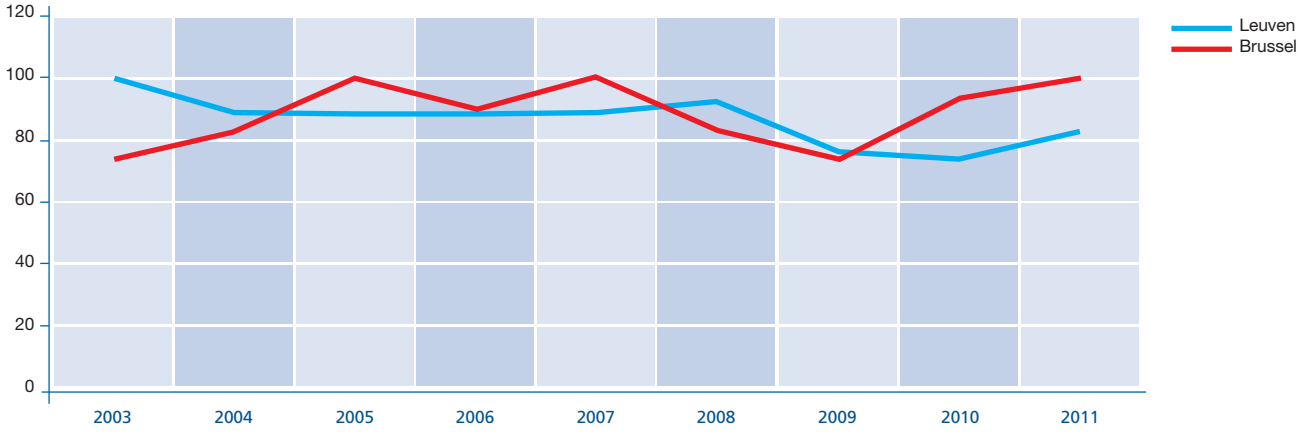
I&I's

De Innovatie- en Incubatiecentra Leuven en Zellik staan open voor technologiegerichte starters en bie-

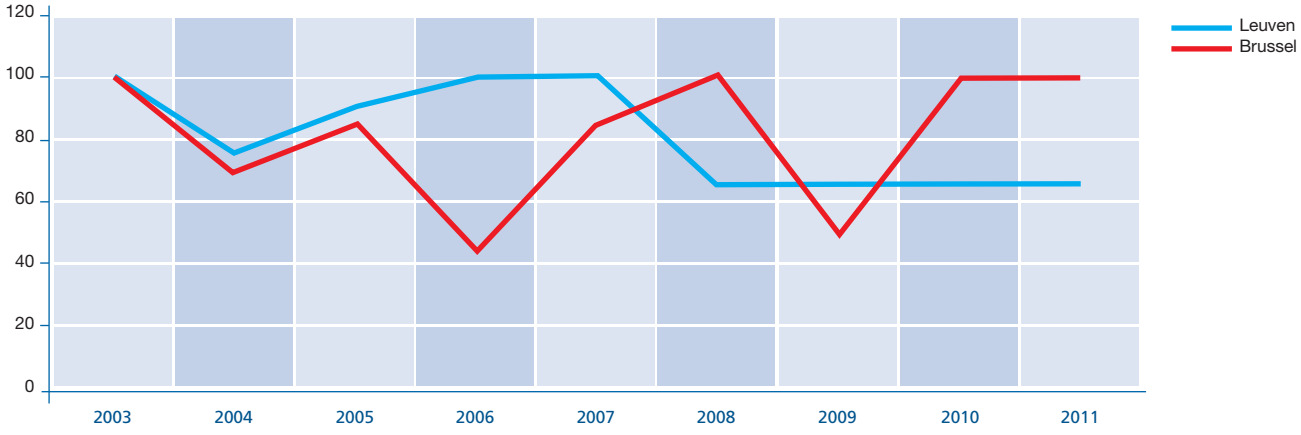
Evolutie bezetting kantoren Bedrijvencentra

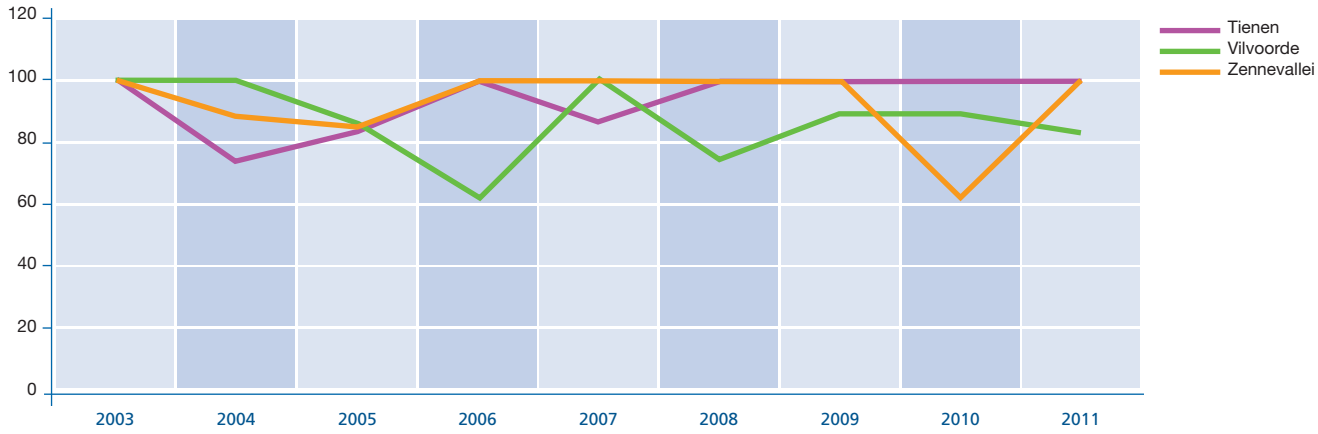
Evolutie bezetting kantoren I&I

Evolutie bezetting Labo/productie I&I

Evolutie bezetting Doorgroeicentra

den onderdak aan 27 ondernemingen. Hiervan zijn er 21 van Belgische oorsprong. Samen stellen deze bedrijven 112 mensen tewerk, terwijl in de I&I's zelf 6 mensen werken.

Universitaire spin-offs, ICT-bedrijven en sofware-ontwikkelaars vormen de hoofdmoot van de I&I-klanten. De kantoren van de I&I's kennen sinds 2009 een stijgende bezetting, met zelfs een volledige bezetting in Zellik. De ateliers in de I&I's kennen een grillig verloop inzake bezetting, maar stabiliseerden zich dit jaar op het niveau van 2010.

Doorgroeigebouwen

De Doorgangsgebouwen van Vilvoorde, Tienen en Zennevallei tellen momenteel 19 huurders, die samen 69 personen tewerkstellen.

Deze gebouwen bieden de mogelijkheid tot huisvesting aan jonge ondernemers die het BC ontgroeien, maar die toch nog een beroep wensen te doen op een beperkt aantal faciliteiten die door het BC worden aangeboden. De DG's in Vlaams-Brabant kennen een tamelijk stabiele volledige bezetting, op enkele tijdelijke uitzonderingen na. In Tienen zal het DG daarom in 2012 een bijkomend gebouw openen, met een supplementair aanbod van kantoren en ateliers.

Vergeleken met de andere Vlaamse provincies situeert Vlaams-Brabant zich met een globale bezetting (BC's en DG's samen) van 85 % onder West-Vlaanderen (95 %) en Limburg (93 %), maar boven Oost-Vlaanderen en Antwerpen (elk 83 %).

Ondernemerscentra

Met de ondernemerscentra vervolledigt de POM haar aanbod aan bedrijfsruimte.

Ondernemerscentrum Zoniën (OCZ) in Hoeilaart

In samenwerking met het gemeentebestuur werd door de POM in Hoeilaart in 2003 een multifunctioneel gebouw ontwikkeld, d.w.z. een bedrijfsverzamelgebouw zonder bijkomende diensten maar met een grote flexibiliteit in beschikbare bedrijfsruimten. Het OCZ huisvest 3 bedrijven. Momenteel zijn er nog enkele ruimtes beschikbaar, gaande van 135 m² tot 250 m².

Ondernemerscentrum Vilvoorde

Het Ondernemerscentrum Vilvoorde is ondergebracht in het Ortshuis, een historisch pand en eigendom van de POM. In dit gebouw zijn 4 bedrijven gehuisvest.

Ruimtelijke Ordening

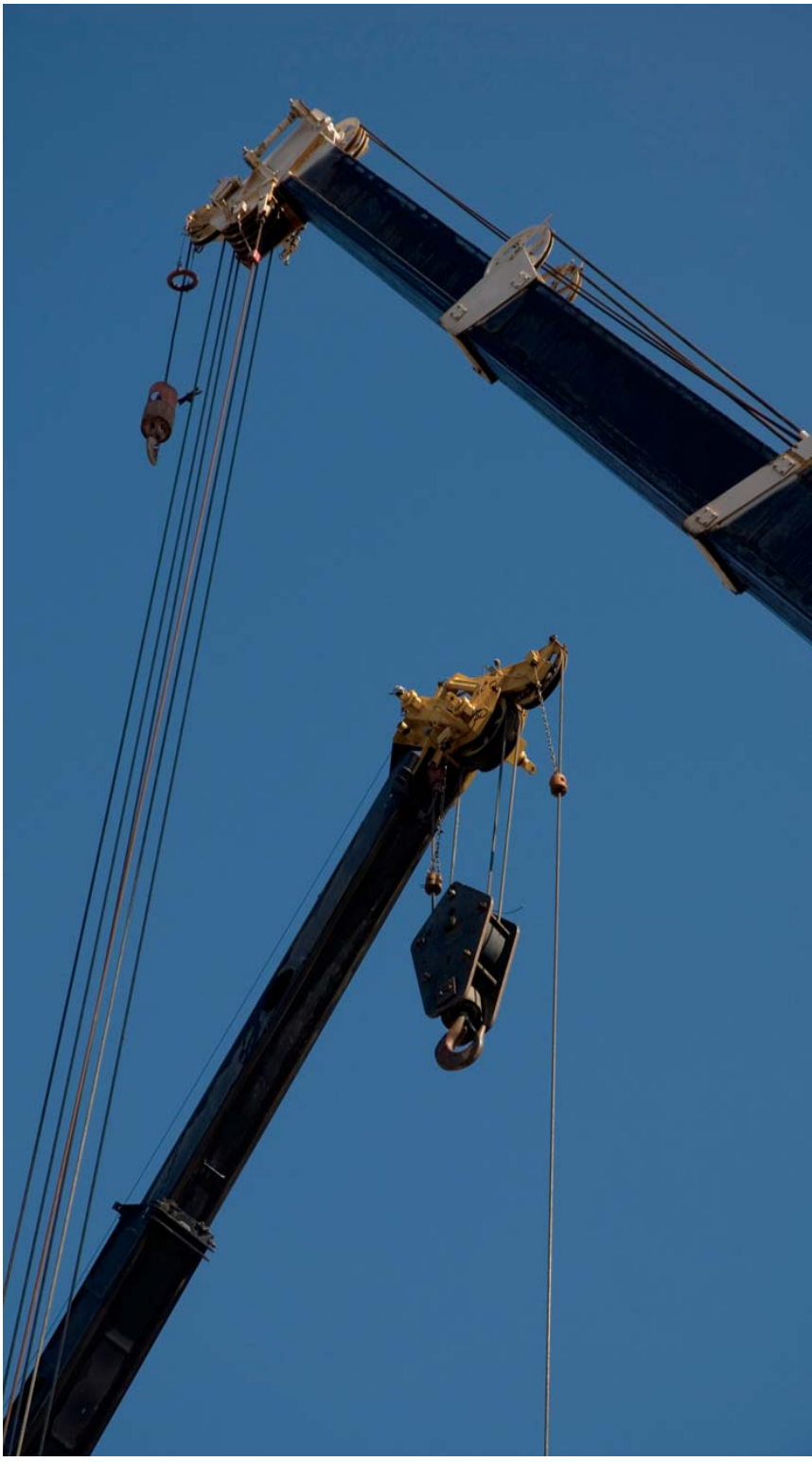
Afbakening Vlaams strategisch gebied rond Brussel

De Vlaamse Regering stelde in het besluit van 17 december 2010 het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan 'Afbakening Vlaams Strategisch gebied rond Brussel en aansluitende open ruimtegebieden' voorlopig vast. Het openbaar onderzoek werd georganiseerd van 14 februari tot en met 14 april 2011.
Het advies van de POM Vlaams-Brabant werd opgemaakt in overleg met de provincie en met de RESOC's Halle-Vilvoorde en Leuven. Het werd besproken en goedgekeurd in het Directiecomité van de POM Vlaams-Brabant van 8 april 2011.

De POM Vlaams-Brabant wenst de eerdere algemene opmerkingen, geformuleerd over het focusrapport én het eindrapport, te herhalen. Met deze herhaling geeft de POM aan dat weinig is overgebleven van het originele overleg en communicatie om tot een brede maatschappelijk gedragen visie te komen, aangezien zo goed als geen rekening werd gehouden met de opmerkingen over de verschillende rapporteringen.

Als besluit stelt de POM in eerste instantie
- dat ze volledig aansluit bij het principe om prioritair de (her)invulling van de bestaande economische ruimte na te streven om hiermee de noodzakelijk hoogwaardige economische potenties van het VSGB te realiseren.

Alleen ervaart de POM de voorgestelde opties als onvoldoende om dit daadwerkelijk uit te voeren:
- de voorziene opties zowel inzake bestaande als nieuwe economische ruimte zijn onvoldoende. De POM vraagt weliswaar niet de volledige invulling van de taakstelling.

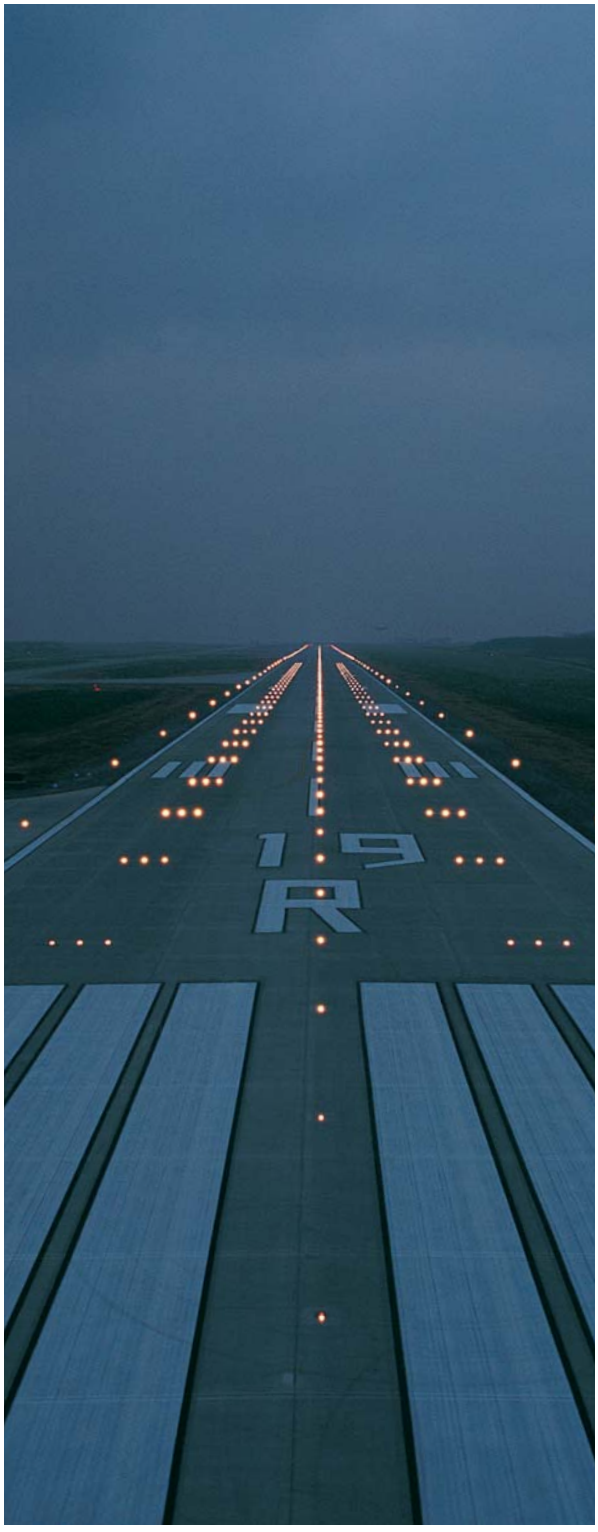

Mobiliteitsproblematiek

De POM dringt er wel op aan dat op zijn minst alternatieve, kwalitatieve invullingen nog kunnen besproken en opgenomen worden en dat mogelijke zoekzones niet gehypothekeerd worden voor de toekomst;

- de noodzakelijke randvoorwaarden om zowel de bestaande als de nieuwe economische ruimtes tot (her)ontwikkeling te brengen zijn onvoldoende gegarandeerd. De schaarste aan economische ruimte, het prijsniveau van de bedrijfsgronden en de complexiteit van reconversieprojecten zijn in het VSGB-gebied dermate hoger dan in de rest van Vlaanderen zodat hiervoor specifieke middelen en instrumenten moeten voorzien worden.
  Zolang die garanties (vnl. inzet van aangepast instumentarium en budgettering van middelen) niet aanwezig zijn, is het niet geloofwaardig om de voorgestelde tijdsperspectieven (snel, traag aanbod ed.) te hanteren;
- zowel vanuit de werkgevers- als de werknemerszijde wordt de mobiliteitsproblematiek van het VSGB genoemd als dé prioritair aan te pakken 'rand'voorwaarde om de economische ontwikkeling in het gebied te versterken. Diezelfde mobiliteitsproblematiek is tevens dé prioritaire voorwaarde om de leefbaarheid van het gebied voor de inwoners te verbeteren en te garanderen. Het hele proces rond het VSGB heeft volgens de POM de mobiliteitsproblematiek onvoldoende aangepakt.
  Het mag dan ook duidelijk zijn dat voor een integrale mobiliteitsaanpak (voor de verschillende vervoerswijzen) geen flankerende maatregelen maar sturende initiatieven noodzakelijk zijn die gebudgetteerd en geprogrammeerd moeten worden.
  Deze initiatieven zouden gelijktijdig met de afwerking van de voorliggende RUP-procedure dienen te gebeuren.

De Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (Vlacoro) bundelde de bezwaarschriften na het openbaar onderzoek en bracht op 7 juli 2011 haar advies hierover uit.
De Vlaamse Regering heeft op 16 december 2011 het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Afbakening Vlaams Strategisch gebied rond Brussel en aanpalende openruimte gebieden definitief vastgesteld.
Naast een aantal detailaanpassingen is het document zo goed als ongewijzigd goedgekeurd en blijven de verschillende provinciale actoren vooralsnog op hun honger inzake de noodzakelijke flankerende (mobiliteits)maatregelen. Met de definitieve goedkeuring van het GRUP VSGB zal het flankerend beleid weliswaar dringender en dwingender worden. Projecten die nu al principieel zijn goedgekeurd, zullen nu ook hard en afdwingbaar moeten gemaakt worden.

START-project luchthavenregio

Naar aanleiding van het DHL-verhaal en op initiatief van de toenmalige GOM en de provincie besliste de Vlaamse Regering in december van 2004 om de (her)ontwikkeling van de internationale luchthaven Zaventem en van de regio op een gestructureerde manier aan te pakken. Binnen de regering kreeg dit de naam START: Strategisch Actieplan voor de Reconversie en Tewerkstelling van de luchthavenregio. Uitgangspunt van het initiatief was het signaal dat de Regering wou geven aan de plaatselijke bevolking, de werknemers, de werkgevers, de potentiële investeerders en de verschillende beleidsniveaus om de luchthaven kansen te bieden zich uit te bouwen tot een volwaardige Vlaamse haven en een internationale poort in Vlaanderen. Hierbij moest rekening gehouden worden met een kwaliteitsvolle en leefbare woonomgeving.

Gestage vooruitgang van de projecten

De Vlaamse Regering kreeg in 2011 driemaal een stand van zaken van de vooruitgang van de verschillende projecten. Zoals steeds volgt ook de POM deze projecten op via haar deelname en inbreng in de ambtelijke kerngroep en de Task Force die het START-project aansturen.

Strategische visie en bestuurlijke verankering

De Europese vereniging Airport Regions Conference leverde een benchmarkstudie op over de structurele organisatie van gebiedsgerichte werking in ons omringende luchthavenregio's.
Op basis hiervan werkt de Afdeling Luchthavenbeleid aan een eigen conceptnota voor een gebiedsgerichte werking rond en voor de luchthavenregio.

Economische ruimte

Afbakeningsproces Vlaams Strategische Gebied rond Brussel (VSGB)
Het afbakeningsproces van het Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel werd in 2011 onderworpen aan een openbaar onderzoek en werd op 16 december 2011 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering (cfr. Afbakening Vlaams Strategisch Gebied rond Brussel).

Reconversiegebied Machelen-Vilvoorde
Het provinciale Masterplan voor dit reconversiegebied werd enerzijds als basis gebruikt voor de opmaak van het ontwerp-RUP voor het VSGB. Anderzijds bevatte het Masterplan ook een actieprogramma met projecten die door verschillende beleidsdomeinen zouden moeten uitgewerkt worden om de reconversie effectief te kunnen laten slagen. Het gaat hierbij om projecten inzake mobiliteit (zowel wegenwerken, openbaar vervoer als langzaam verkeer), bodemsaneringen ed.

Een aantal initiatieven werden reeds verder uitgewerkt in het strategisch project van de stad Vilvoorde. Bij de goedkeuring van de verlenging van dit project werd de voorwaarde gekoppeld dat er een gebiedsuitbreiding moest gerealiseerd worden. Daarom werden ook een aantal projecten op het grondgebied Machelen geïncorporeerd in het project. Daardoor werd het beheerscomité ook uitgebreid met de gemeente Machelen en maken ook de provincie en de POM deel uit van dit beheerscomité. De POM is hierdoor medebewaker van de voortgang van een aantal infrastructuurprojecten in het gebied (o.a. tramproject De Lijn, stationsomgeving Vilvoorde, herontwikkeling CAT-site i.f.v. een herlocalisatie van het ziekenhuis van Vilvoorde,...).

Bedrijvenzone Meise-Westrode
De herstartte procedure van het Gewestelijke RUP voor de bedrijvenzone Meise-Westrode werd opnieuw definitief goedgekeurd op 1 juli 2011. Er werd opnieuw een procedure bij de Raad van State ingeleid die terug aanleiding gaf tot een schorsing op 1 februari 2012.
In de loop van 2011 werd een raamovereenkomst afgesloten tussen de POM en de intercommunale Haviland om de ontwikkeling van regionale bedrijvenzones in nauwe samenwerking te laten verlopen. Aansluitend hierop werd een specifieke projectovereenkomst voor Meise-Westrode afgesloten waarbij de POM zou instaan voor de ontwikkeling van de zone op de gronden die door Haviland zouden ingebracht worden.
Gelet op de recente schorsing van het GRUP zullen POM en Haviland zich in de loop van 2012 beraden over de verdere toekomst van deze bestemde maar niet ontwikkelde bedrijvenzone.

Versterking van de arbeidsmarkt

In de loop van 2011 werden de verschillende initiatieven van de VDAB niet alleen nog verder uitgediept maar werd ook de samenwerking en samenhang met andere initiatieven zoals de Airport Academy van Voka Halle-Vilvoorde versterkt. Tegelijkertijd werkte ook de POM aan een verdieping van dit onderdeel via de analyse van de logistieke opleidingen in het kader van haar Logistiek project (zie p. 29)

Mobiliteit

Spoor-projecten
De werken aan de Diabolo-projecten zijn in uitvoering en het einde ervan wordt voorzien tegen 2012. Andere initiatieven (zoals de ontwikkeling van het GEN-netwerk en de realisatie van het principieel toegezegde GEN-station op de Kerklaan in Machelen) lopen echter vertraging op of dreigen stil te vallen. Vanuit het START-project zal dan ook initiatief genomen worden om bij de NMBS-holding de aansturing en uitwerking van deze projecten te bepleiten.

De Lijn-projecten
Bij de prioriteitsbepaling uit de Mobiliteitsvisie 2020 van de Lijn werd de luchthavenregio uitgekozen als de meest belangrijke knoop. De luchthaven wordt o.a. een knooppunt voor
2 tramverbindingen (Brussel - Zaventem - Haacht en Jette - Heizel - Vilvoorde - Luchthaven - Kraainem - Tervuren). De voorbereidende studies met route-alternatieven werden opgestart in 2011.

Wegen-projecten
De plannen voor de optimalisatie van de Ring 0 rond Brussel bleven in 2010 nog in de studiefase zitten aangezien de Mer-richtlijnen het studiewerk in 3 fasen opdeelde (mobiliteitsstudie, strategische mer en eigenlijke plan-mer). Er wordt voorzien dat het studiewerk pas tegen het einde van 2012 zal kunnen afgerond worden. Teneinde de leefbaarheid van de woonkernen in de luchthavenregio te verbeteren en de optimalisering van de R0 zo goed mogelijk te benutten werd ondertussen ook een studieproject opgestart om het sluipverkeer in de regio aan te pakken.

Fiets-projecten
Door een nieuwe fietsbrug over de Ring te bouwen tussen de spoorwegbrug en de brug van de Henneaulaan, ontstaat een uitwisseling tussen verschillende fietsroutes. De GEN-stations Zaventem en Diegem, de woonkernen en de bedrijventerreinen worden met elkaar verbonden en op die manier vlot en veilig bereikbaar met de fiets.

In afwachting van verdere beslissingen rond de omvorming van de Brusselse Ring, gaat de Provincie Vlaams-Brabant samen met de betrokken partners de haalbaarheid van de fietsdiabolo bekijken en concrete plannen maken.

Leefbaarheid

De Vlaamse Landmaatschappij (VLM) heeft een landinrichtingsproject opgestart voor het volledige Woluwebekken om op deze manier een overzicht van het gehele gebied te hebben. Met het aanleggen van een aantal resterende openruimtegebieden in de Woluwevallei en het uitvoeren van een aantal ontbrekende fietslinks in deze openruimte en over een aantal infrastructuren wordt beoogd de lokale leefbaarheid te versterken.

Living Tomorrow, Working Tomorrow

Vlaams-Brabant speelt een spilrol in de economische ruit van Vlaanderen. Deze positie staat onder maatschappelijke druk wegens congestieproblemen. Deze leggen een hypotheek op elke verdere economische ontwikkeling van de regio. Nochtans is het mogelijk om een gebalanceerde groei te realiseren. VOKA Halle-Vilvoorde wil met het congres 'Living Tomorrow - Working Tomorrow' hierover het debat aanzwengelen. Het is de bedoeling dat het congres uitgroeit tot dé jaarlijkse bijeenkomst voor bedrijfsleiders, beleidsverantwoordelijken, academici en allen die belang hechten aan het creëren van jobs, economische vooruitgang én duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Het congres wordt inhoudelijk mee ondersteund en ingevuld door de POM.

Op 21 september 2011 werd een derde editie gehouden van het congres. Aansluitend op de voorgaande edities werd niet alleen nog steeds op het terrein een grote nood aan ruimte om te ondernemen gevoeld maar dringt zich ook een meer geïntegreerde visie en aanpak voor de economische en ruimtelijke ontwikkeling binnen Brussel en de rand op.

In deze editie werd een academische interregionale kijk op de grootstedelijke ontwikkelingen als rode draad aangehouden. Nadien werd aangegeven hoe divers de vormgeving en de aanpak van economische ruimte is in de verschillende gewesten door respectievelijk de POM, de Intercommunale du Brabant Wallon (IBW) en de Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Brussel (GOMB).
De ongeveer 120 toeschouwers kregen een aantal suggesties voorgeschoteld om toch tot een meer geïntegreerde visie op het vlak van ruimtelijke ontwikkelingen te komen.

Het Logistiek Platform Vlaams-Brabant

2011 was het jaar waarin de opstart en voorbereiding van het Logistiek Platform Vlaams-Brabant volledig werd afgerond en dat er volop werk werd gemaakt van concrete acties en projecten. Hieronder is een beknopt overzicht terug te vinden.

Ga 'voort op het spoor' en zet 'vaart in je vracht'!

vaartinjevracht.be

In tegenstelling tot de dagelijkse berichtgeving over overvolle wegen en toenemende filevorming in en rond de knooppunten in Vlaams-Brabant, is er veel beweging te bespeuren op de 'alternatieve' wegen, zijnde spoor- en waterwegen.

Om dit verkeer blijvend te stimuleren en verder uit te bouwen, hebben de POM Vlaams-Brabant en de Vrije Universiteit Brussel het project 'Multimodaal Vlaams-Brabant' opgestart.

voortophetspoor.be

Concreet is er een website ontwikkeld waar per specifiek traject (met vertrekpunt of bestemming in Vlaams-Brabant) de prijs en CO_2-uitstoot van de verschillende vervoersmodi (water, spoor en weg) kan berekend worden. Er is eveneens achtergrondinfo bij de verschillende modi, contactgegevens van terminals en deskundigen terug te vinden en de geïnteresseerden kunnen natuurlijk zelf hun eigen (be)rekening maken en uitprinten.

www.vaartinjevracht.be
www.voortophetspoor.be
www.multimodaalvlaamsbrabant.be

In 2012 zal er vooral werk gemaakt worden van de communicatie rond het project zodat het onder de aandacht blijft van de bedrijven en andere relevante actoren. Daarnaast is het ook van belang om op te volgen wat de impact is van de website en na te gaan of deze wel degelijk bijdraagt tot een modal shift bij de bedrijven. Hiervoor zullen met de ver-

schillende partners de nodige afspraken gemaakt moeten worden. Deze opvolging is zeer belangrijk omdat het hier om een proefproject van één jaar gaat. Een uitbreiding over heel Vlaanderen behoort echter tot de mogelijkheden.

Vlaams-Brabant: een voedingsbodem voor slimme logistiek

Vlaams-Brabant rekent op zijn sterke kennissector om nieuwe technologieën, technieken en inzichten om de logistiek in de provincie Vlaams-Brabant 'slim' te maken. We spreken over "Slimme Logistiek", wanneer kennis en technologie een grote rol spelen in het afhandelen van de logistieke processen. Deze term slaat ook op het efficiënt gebruik van de beperkte ruimte, op een zo hoog mogelijke tewerkstelling, hoge toegevoegde waardecreatie en een zo efficiënt mogelijk en duurzaam gebruik van de bestaande infrastructuur. De provincie Vlaams-Brabant en de POM zijn van mening dat dit bereikt kan worden door een betere samenwerking tussen kennisinstellingen, bedrijven en de overheid. Om dit in de praktijk om te zetten en de boodschap aan de actoren kenbaar te maken werkt de POM Vlaams-Brabant intensief samen met het provinciaal gesubsidieerde project Flanders Smart Hub (FSH).

Zo hebben de POM, FSH en Groep T een reeks evenementen georganiseerd rond verschillende thema's waar de samenwerking tussen deze 3 groepen van actoren centraal stond. Er werden sessies georganiseerd rond 'Cold chain logistics', 'Smart transport systems', 'Crisis- en eventlogistiek' en 'Security and track&trace'. In 2012 wordt hier verder op ingezet maar zal de focus meer op het stimuleren van gemeenschappelijke projecten liggen en minder op het louter informeren van de verschillende partijen.

Maar de POM heeft ook effectief zulk een samenwerkingsproject opgezet. In dit project wordt een technologie die door het Leuvense bedrijf Essensium, een spin-off van IMEC, geïmplementeerd bij Flightcare dat gevestigd is op de luchthaven. Na het verkrijgen van de nodige toestemmingen is deze technologie in 2011 geïnstalleerd. In 2012 zal er een testperiode plaatsvinden. Flightcare hoopt hiermee hun werking te optimaliseren en ook een reductie van hun CO2 uitstoot te realiseren. Met dit project wil de POM aantonen wat de mogelijkheden zijn en welke meerwaarde zulk een samenwerking tussen kennis, logistieke bedrijven en overheid kan realiseren. Maar het is ook een leertraject geweest, waarvan de lessen en gevaren kunnen verspreid worden aan een breder publiek opdat bepaalde obstakels in de toekomst vermeden kunnen worden.

Samen de kloof tussen vraag en aanbod op de logistieke arbeidsmarkt verkleinen

De logistieke arbeidsmarkt blijft een belangrijk aandachtspunt binnen de werking van het Logistiek Platform Vlaams-Brabant. Omdat het een belangrijk thema is waar reeds vele actoren op actief zijn, werd afgesproken met ERSV Vlaams-Brabant dat zij de trekker van dit thema worden en de POM een ondersteunende rol zal vervullen. Deze wissel is gebeurt omdat ERSV meer kennis heeft over deze materie en reeds over een brede waaier van contacten beschikt. De eerste doelstelling blijft wel om afstemming en samenwerking tussen de verschillende actoren te realiseren om zo als één front de doelstelling, de kloof tussen vraag en aanbod

logistieke arbeidsmarkt

op de logistieke arbeidsmarkt te verkleinen, te realiseren. Om hier toe bij te dragen zijn er in 2011 reeds enkele initiatieven ondernomen:

- het verspreiden van het overzicht van logistieke opleidingen;
- samenwerking tussen POM, RTC en RESOC aan een project rond logistieke ambassadeurs voor het secundair onderwijs;
- verspreiding van het FLOW lessenpakket aan scholen in Vlaams-Brabant.

Eind 2011 heeft de POM de handen in elkaar geslagen met Voka Kamer van Koophandel Halle-Vilvoorde, VDAB, Brussels Airport Company en De Lijn voor een groter project dat bijdraagt aan deze doelstelling. Namelijk de oprichting van een **luchthavenhuis op Brussels Airport**. Het opzet van dit project is om de dienstverlening betreffende de arbeidsmarkt voor de verschillende doelgroepen (werkzoekenden, werknemers en werkgevers) op en rond de luchthaven te centraliseren op één locatie op Brussels Airport. Daarnaast is het ook de bedoeling om een informatiecentrum op te richten over werken op en rond de luchthaven die deze dienstverlening kan versterken. In de loop van 2012 zou dit Luchthavenhuis operationeel moeten worden.

Grensoverschrijdend

Op 28 september 2011 is het interregionale project Grenzeloze logistiek goedgekeurd. Alle Vlaamse POM's, Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL), Interleuven en een reeks van Zuid-Nederlandse partners willen met dit project de logistieke sector op duurzame wijze te verankeren in de Grensregio Vlaanderen-Nederland. Dit door het aanjagen en versterken, alsook door het demonstreren van win-win cases.

De case van de POM Vlaams-Brabant is 'Luchvracht Poort Brucargo'. Binnen deze case wil de POM 2 trajecten opzetten rond het bundelen van goederenstromen van en naar Brucargo, de vrachtcomponent van Brussels Airport. Momenteel loopt de voorbereidende fase. De focus binnen deze case ligt op het vervoer van Groenten en fruit en van hoogtechnologische goederen.

Provinciaal informatiecentrum

Om in de toekomst nieuwe projecten te kunnen opzetten is het belangrijk om op de hoogte te blijven van nieuwe ideeën en tendensen in de sector. De POM tracht rond een reeks van verschillende thema's de relevante informatie te verzamelen en te bundelen. Dit gaat van innovatieve concepten over logistiek vastgoed over nieuwe technologieën tot beleidsbeslissingen. Dit is echter niet de enige bron van informatie. De POM probeert ook de lopende projecten van de andere actoren (bv. VIL, VIM, Flanders Logistics,...) die actief zijn rond logistiek van zeer nabij op te volgen. In sommige van deze projecten is de POM zelfs betrokken in de klankbordgroep. Deze projecten bieden ook zeer nuttige informatie en de logistiek manager van de POM probeert de Vlaams-Brabantse doelstellingen hierin te integreren.

Met verenigde krachten

De POM kan dit natuurlijk niet allemaal op zijn eentje. Om de doelstellingen omtrent Logistiek te realiseren geloven we zeer sterk in samenwerking met de verschillende partners. Daarom wordt er 2 keer per jaar een stuurgroep van het Logistiek Platform Vlaams-Brabant georganiseerd waar een stand van zaken van de projecten wordt meegedeeld en projectvoorstellen worden besproken. Per project worden ook projectgroepen opgericht. Het is volgens ons nodig om de partners van bij de start bij de projecten te betrekken, zodat er geen dubbel werk wordt geleverd en er zo constructief mogelijk kan samengewerkt worden.

Deelname aan het sociaal-economisch streekoverleg

Als adviserend lid is de POM betrokken bij de werkzaamheden van de Raad van Bestuur van de RESOC's Leuven en Halle-Vilvoorde.

In 2011 lag de nadruk van de medewerking van POM op de actualisering en aanpassing van de streekpacten voor de arrondissementen Leuven en Halle-Vilvoorde.

Ook dit jaar bood de POM ondersteuning bij de inhoudelijke invulling en de voorbereiding van verschillende dossiers, overlegmomenten en adviezen.

In dat kader verzorgde de POM bijdragen, zowel op de algemene RESOC-vergaderingen als op de Werkvergadering Economie over de thema's 'Economische Ruimte', 'Project Onderhandelingsteams onbenutte bedrijventerreinen' en 'het Logistiek Platform'.

Ook was de POM betrokken bij de voorbereiding en deelname aan de werkgroep 'Kaarten op Tafel', die voorstellen formuleerde voor de toekomstige ruimtelijke invulling van bedrijvenzones.

Multimodaal vervoer in Vlaams-Brabant

Sociale economie

De POM is betrokken bij de twee regionale startcentra sociale economie. De POM speelt, gelet op de aard van de activiteiten, in deze initiatieven vooral een rol op bestuurdersniveau, meer bepaald inzake de bedrijfseconomische opvolging van de vennootschappen.
Het voorbije jaar 2011 was een overgangsjaar: het globale Vlaamse beleid inzake sociale economie werd hervormd. Het is momenteel niet duidelijk welke rol er binnen het nieuwe Decreet voor ondersteuning van de sociale economie nog weggelegd is voor de startcentra RIC en Zennelink.

Leuven

De NV RIC Leuven, gevestigd in Tienen, verleent managementondersteuning aan (kandidaat-)starters die bedrijfsactiviteiten wensen te ontwikkelen met aandacht voor de waarden van het maatschappelijk verantwoord ondernemen en een accent op de sociale bekommernis voor kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt.

Stimulering van nieuwe invoegbedrijven in het arrondissement Leuven waar kansengroepen aan de slag kunnen was hierbij steeds de belangrijkste uitdaging voor het RIC.
In 2011 werden nog 6 bijkomende invoegbedrijven erkend.

Heel wat tijd en energie van management en bestuur werd daarnaast besteed aan de opvolging van het nieuwe Vlaamse Decreet rond sociale economie, en de plaats die hierin voorzien is voor de Startcentra. Omdat het RIC ook in het moeilijke jaar 2011 toch behoorlijke werkingsresultaten kon voorleggen, besliste de bestuursleden van de NV om de werking van het RIC in zijn huidige vorm in principe minstens tot half 2012 verder te zetten, gezien er tot op dat ogenblik nog overheidsfinanciering voor de Startcentra wordt gegarandeerd. Op het ogenblik dat er meer zicht is op de inhoud van de uitvoeringsbesluiten van het nieuwe Vlaamse beleid sociale economie, wil de Raad van Bestuur van het RIC zich verder beraden over de toekomst van de vennootschap.

Halle-Vilvoorde

In Halle-Vilvoorde besliste de Raad van Bestuur van Zennelink cvba, na een jaar waarin geen nieuwe invoegbedrijven konden worden erkend, om vanaf 2012 niet meer op te treden als startcentrum sociale economie in zijn huidige vorm. In dit centrum ging de voorbije periode dan ook de meeste aandacht naar een mogelijke heroriëntatie van de activiteiten.

Momenteel wordt onderzocht welke rol Zennelink cvba in de toekomst nog kan spelen in het kader van de regionale sociale economie. In dat verband werd in het najaar 2011 een brainstorming georganiseerd met alle relevante actoren uit de regio. De resultaten van dit onderzoek zullen voorgelegd worden aan de Algemene Vergadering, die hierover een beslissing zal nemen.

Promotie van de regio

Flanders Smart Hub

Flanders Smart Hub is een initiatief van de Vlaams-Brabantse beleids-, bedrijfs- en academische wereld met als missie het stimuleren van innovatie, het bevorderen van de samenwerking tussen kennisinstellingen en ondernemingen en het aantrekken van (buitenlandse) investeringen.

Flanders Smart Hub focust hierbij op de volgende kerndomeinen die belangrijk zijn voor Vlaanderen:
- *Logistech*: transport & logistiek, diensten, supply chain management
- *Lifetech*: voeding, preventie en behandeling & ICT en gezondheidszorg
- *Cleantech*: energie & milieu

De visie is om Vlaams-Brabant te laten groeien tot een Europese 'hotspot', waar economische creativiteit en innovatie hand in hand gaan met groeiende welvaart en welzijn.

Dankzij het versterken van de samenwerking tussen kennis- en onderzoeksinstellingen en het bedrijfsleven zal de provincie haar rol als motor voor de kenniseconomie in Vlaanderen verder uitbouwen. Anderzijds zal de provincie als topondernemingsregio en met Brussels Airport en de wetenschapsparken als speerpuntlocaties fungeren als de ideale toegangspoort naar het Europese continent.

Om de transformatie binnen onze provincie vorm te geven, is het nastreven van drie brede doelstellingen noodzakelijk.

Een eerste doelstelling is **'community building'**: onderzoekers, bedrijfsleiders, professoren, beleidsmakers moeten opereren in een innovatievriendelijke omgeving met stimulerende mogelijkheden om samen te werken, toenadering te vinden tot elkaars werk en synergieën te bevorderen. Dit gebeurt best rond concrete thema's waar alle partijen baat bij vinden. Uiteraard dienen de nodige infrastructuur, faciliteiten en ruimte voorzien te worden opdat deze initiatieven zich kunnen ontwikkelen.

Ten tweede wordt een **éénvormige promotie** en profilering van de regio als Smart Hub uitgebouwd, zowel in binnen- als buitenland.

Dit moet tenslotte leiden tot **business development activiteiten** met het oog op het aantrekken van bedrijven naar de wetenschaps- en bedrijvenparken in Vlaams-Brabant.

Flanders Smart Hub zal het interne weefsel in Vlaams-Brabant versterken door op basis van een **SWOT-analyse** de sterktes van de regio te accentueren, de zwaktes te elimineren en in te spelen op de opportuniteiten.

De precieze rol van Flanders Smart Hub kan van cluster tot cluster verschillen.

Flanders Smart Hub zal fungeren als **intermediair**, als **voortrekker**, soms slechts als **contactpersoon**, soms als noodzakelijke **tussenschakel**. Flanders Smart Hub zal faciliteren, informeren, adviseren en matchmaken. De POM Vlaams-Brabant ondersteunt dit project financieel en participeert actief aan het project. Zo maakt de POM deel uit van de stuurgroep (algemene sturing) en projectgroep (afstemming van de acties). De POM is vooral actief binnen cluster Logistech zoals te lezen valt in de tekst betreffende de werking van het logistiek platform. Maar de POM is natuurlijk ook een actieve partner binnen de andere clusters 'Lifetech' en 'Cleantech', waarvoor in 2011 de eerste acties in het kader van de Business Development werden opgezet.

Acquisitieplatform Vlaams-Brabant

De Vlaamse Regering wil een verhoging realiseren van het aantal directe buitenlandse investeringen in het Vlaamse Gewest. In dat kader werden Flanders Investment and Trade (FIT) en Agentschap Ondernemen (AO) verzocht om samenwerkingsverbanden op te zetten om deze doelstelling te realiseren. Zo werd per provincie een acquisitieplatform opgericht waarin alle actoren, private en publieke, die inzake investeringswerving een rol kunnen spelen, vertegenwoordigd zijn. Zo ook de POM die als aanbieder van vestigingsmogelijkheden voor bedrijven een wezenlijke bijdrage kan leveren in buitenlandse investeringsprojecten.

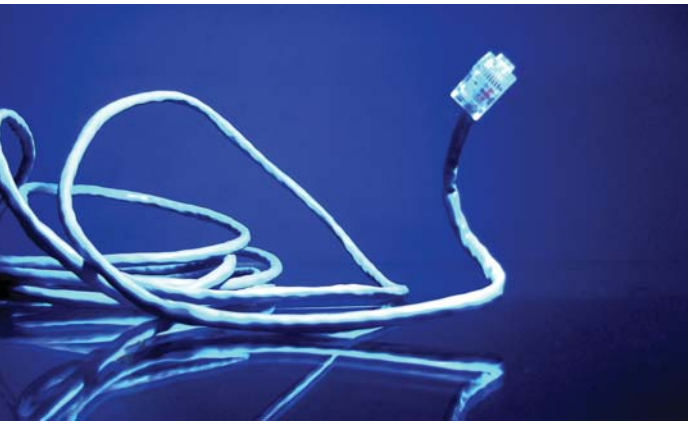
Het netwerk van buitenlandse handels- en investeringsprospectoren van FIT genereert "leads": dit zijn indicaties over buitenlandse bedrijven die investeringsplannen hebben in Europa.
FIT zorgt voor de macro-economische omkadering van de Vlaamse follow-up en verduidelijkt aan de investeerders het investerings- en fiscaal klimaat in Vlaanderen.
Het Agentschap Ondernemen verzorgt de opvolging van deze leads op micro-niveau door project-specifieke informatie te verzamelen bij de economische actoren die werkzaam zijn op het terrein. Het acquisitieplatform Vlaams-Brabant is het centrale aanspreekpunt om deze informatievergaring te coördineren en te stroomlijnen. Het is in juli 2011 van start gegaan.
Het platform is een netwerk van actoren met elk een specifieke competentie die nuttig kan aangewend worden in de investeringsprojecten die zich aandienen.

Naast de Provincie en de POM maken KU Leuven, Imec, LRD, Interleuven en Haviland deel uit van het platform. Samen werken zij aan onderbouwde voorstellen die via AO en FIT Vlaams-Brabant als interessante investeringslocatie aanvaarbaar moeten maken voor het buitenlandse bedrijf dat op zoek is naar een uitvalbasis in Europa. Het eerste doel is Vlaams-Brabant op de short list van weerhouden investeringsregio's te krijgen.
Eens dit gelukt, organiseert het Acquisitieplatform de terreinverkenning in Vlaams-Brabant op maat van de buitenlandse investeerder. Bezoek aan geselecteerde terreinlocaties en contacten met overheden en met bedrijven die kunnen getuigen van het werkingsklimaat in de provincie zijn vaste ingrediënten dan deze follow-up.

Acquisitieproject: citadel Diest

Acquisitieproject: citadel Diest

Via het Acquisitieplatform wenst Vlaams-Brabant periodiek de dialoog te organiseren met de buitenlandse bedrijven die reeds in de provincie actief zijn. Zij vormen immers een interessant kanaal om nieuwe investeringsleads te detecteren.

Europese netwerking

De POM Vlaams-Brabant is lid van Eurada (European Association for Regional Development Agencies) met zetel te Brussel. In dit platform worden op Europese schaal ervaringen uitgewisseld over alle aspecten van regionale ontwikkeling.

Slimme Streken

Slimme Streken is het driemaandelijks gemeenschappelijk informatieblad van de Dienst Economie van de Provincie, het ERSV en de POM Vlaams-Brabant. Dit tijdschrift wordt op ruime basis gratis verspreid naar de provinciale en lokale besturen, de sociaal-economische actoren en de grotere bedrijven in Vlaams-Brabant.

In elk nummer worden door de 3 betrokken diensten hun voornaamste projecten toegelicht.

In 2011 heeft de POM artikels geleverd over het aanbod van bedrijfsinfrastructuur in Vlaams-Brabant en de stand van zaken betreffende een aantal concrete projecten zoals haar onderzoek naar de vermarkting van onbenutte gronden, de ontwikkelingen van de Feed Food Health Campus in Tienen en het reconversieproject Manchestersite Huizingen. Ook de situatie in de bedrijfsverzamelgebouwen (BC's en I&I's), zowel naar bezetting als naar investeringen en werking, werd geanalyseerd en regelmatig geactualiseerd. In het kader van de werking van het Logistiek Platform Vlaams-Brabant werd bijzondere aandacht besteed aan de projecten 'grenzeloze logistiek', 'Vlaams-Brabant Multimodaal' en 'Essensium Flightcare', evenals aan de eventreeks 'Smart Logistics'.

Beheersorganen POM Vlaams-Brabant

Raad van Bestuur

L. De Witte - *Voorzitter*
V. Laureys - *Ondervoorzitter*
E. Poffé - *Ondervoorzitter*
M. Claes
P. Corens
R. De Baerdemaeker
M. Fannes
C. François
G. Herckens
R. Heyvaert
B. Kiesekoms
C. Kindekens
J. Laeremans
M. Lemonnier
C. Olbrechts
J.P. Olbrechts
H. Pelgrims
J. Pijpen
A. Sobrie
B. Stals
R. Swinnen
L. Vanlinthout
C. Verlinden
M. Wijnants

Leden met adviserende stem

B. Debognies
S. Marchand
R. Leekens (vanaf 01/05/2012 P. Hegge)
P. Mees (vanaf 01/01/2012 E. Corbeels)
N. Van Espen
J. Vervoort

G. Denhaen - *Diensthoofd Dienst Economie*
A. Mosselmans - *Algemeen Directeur*

Directiecomité

Publieke sector (6)

L. De Witte - *Voorzitter*
V. Laureys - *Ondervoorzitter*
E. Poffé - *Ondervoorzitter*
M. Claes
J.P. Olbrechts
J. Pijpen

Private sector (6) - leden met adviserende stem

B. Debognies
S. Marchand
R. Leekens (vanaf 01/05/2012 P. Hegge)
P. Mees (vanaf 01/01/2012 E. Corbeels)
N. Van Espen
J. Vervoort

G. Denhaen - *Diensthoofd Dienst Economie*
A. Mosselmans - *Algemeen Directeur*

College van Financieel Toezicht

A. Absillis - *Voorzitter*
J. Schreurs - Wauters

Commissaris

F. Wagemans - *Mazars Bedrijfsrevisoren*

POM team

Alain Mosselmans	*Algemeen Directeur*
Roger Hanon	*Directeur - Industrieel Promotor*
Rudi Van Mellaert	*Directeur - Economisch Adviseur*
Erwin Lammens	*Directeur - Ruimtelijk Planner*
Gert Van denstorme	*Juridisch Adviseur*
Tom Philips	*Stafmedewerker Economische Ontwikkeling*
Jacques Devos	*Logistiek Manager*
Yvan De Cupere	*Projectmedewerker*
Jana Van Rompaey	*Projectmedewerker*
Guido Pee	*Technisch medewerker*

Administratie

Arlette De Coster	*Managementassistente*
Gerda Gilbert	*Secretaresse*

Lijst afkortingen

AGB	Autonoom Gemeentebedrijf
BC	Bedrijvencentrum
BPA	Bijzonder Plan van Aanleg
CVBA	Cooperatieve Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid
DG	Doorgroeigebouw
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ERSV	Erkend Regionaal Samenwerkingsverband
EURADA	European Association for Regional Development Agencies
FFH	Feed Food Health
FOD	Federale Overheidsdienst
GEN	Gewestelijk Expresnet
GIS	Geografisch Informatiesysteem
GOM	Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij
GRUP	Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan
HIVA	Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
I&I	Innovatie- en Incubatiecentrum
IBT	Innovatieve Bedrijvenzone Tienen
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
KMO	Kleine en Middelgrote Onderneming
KU Leuven	Katholieke Universiteit Leuven
MER	Milieu Effecten Rapport
MCB	Multifunctioneel Centrum voor Bedrijven
NV	Naamloze Vennootschap
OCZ	Onderenemerscentrum Zoniën
OVAM	Openbare Vlaamse Afvalmaatschappij
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
PPS	Publiek-Private Samenwerking
RESOC	Regionaal Sociaal-Economisch Overlegcomité
RIC	Regionaal Incubatiecentrum
R0	Brusselse Ring
RSV	Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen
RTC	Regionaal Technologisch Centrum
RUP	Ruimtelijk Uitvoeringsplan
SCV	Senior Consultants Vlaanderen
START	Strategisch Actieplan voor Reconversie en Tewerkstelling
SWOT	Sterkte-zwakte-analyse
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIL	Vlaams Instituut voor de Logistiek
VIM	Vlaams Instituut voor de Mobiliteit
VLM	Vlaamse Landmaatschappij
VMM	Vlaamse Milieumaatschappij
VSG(B)	Vlaams Stedelijk Gebied (rond Brussel)
VUB	Vrije Universiteit Brussel

Bijlagen

Beknopt statistisch overzicht Vlaams-Brabant

In het kader van het activiteitsverslag 2011 van de POM Vlaams-Brabant wordt getracht in de volgende tabellen, ter informatie, een statistisch overzicht te verschaffen van een aantal belangrijke indicatoren voor de sociaal-economische situatie in Vlaams-Brabant. Naast de twee arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven en de 65 Vlaams-Brabantse gemeenten werd ook het Vlaamse Gewest als vergelijkingspunt opgenomen. Bovendien wordt via evoluties vergelijking in de tijd mogelijk.

Steeds werd getracht de meest recente gegevens weer te geven.

Volgende topics zijn opgenomen:

Bevolking
Werkgelegenheid
Ondernemingen
Sectoriële tewerkstelling
Werkloosheid
Gemeentelijke statistieken arrondissement Halle-Vilvoorde
Gemeentelijke statistieken arrondissement Leuven.

Bevolking

	2000	2011	evolutie	dichtheid*
Halle-Vilvoorde	558.220	598.944	7,3%	635
Leuven	456.484	487.502	6,8%	419
Vlaams-Brabant	1.014.704	1.086.446	7,1%	516
Vlaams Gewest	5.940.251	6.306.638	6,2%	466

* dichtheid = aantal inwoners per km² - Bron: NIS

Activiteitsgraad (a), Jobratio (b), Werkzaamheidsgraad (c)

	(a) 2009	(b) 2009	(c) 2009
Halle-Vilvoorde	74.6	75.1	70.5
Leuven	74.7	62.3	70.7
Vlaams-Brabant	74.6	69.3	70.6
Vlaams Gewest	74.6	70.7	69.4

(a) het aandeel van de beroepsbevolking (werkenden en werkzoekenden) in de totale bevolking tussen 18 en 64 jaar
(b) de verhouding tussen het aantal jobs (arbeidsplaatsen en zelfstandigen) en het aantal inwoners op arbeidsleeftijd (18 tot 64 jaar)
(c) het aandeel van werkende personen in de bevolking tussen 18 en 64 jaar
Bron: Lokale statistieken Vlaamse Overheid (a en c), Eigen Berekeningen (b)

Arbeidsplaatsen

	2000	2009	evolutie
Halle-Vilvoorde	196.108	215.955	10,1%
Leuven	128.025	144.798	13,1%
Vlaams-Brabant	324.133	360.753	11,3%
Vlaams Gewest	1.938.824	2.160.165	11.4%

Bron: RSZ (situatie per 30 juni)

Vestigingen

	2000	2009	evolutie
Halle-Vilvoorde	12.666	12.790	1,0%
Leuven	9.550	10.273	7,6%
Vlaams-Brabant	22.216	23.063	3,8%
Vlaams Gewest	150.786	159.587	5,8%

Bron: RSZ (situatie per 30 juni)

Sectoraandeel arbeidsplaatsen

In %	Primair	Secundair	Tertiair	Quartair	Totaal
Halle-Vilvoorde	0.2	14.6	63.5	21.7	100
Leuven	0.6	14.0	37.4	48.0	100
Vlaams-Brabant	0.4	14.3	53.0	32.3	100
Vlaams Gewest	0.8	24.5	39.6	35.1	100

Bron: RSZ (situatie per 30 juni 2009)

Werkloosheid

NWWZ*	gemiddelde van 2011			evolutie t.o.v. 2010		
	M	V	T	M	V	T
Halle-Vilvoorde	7.563	7.852	15.415	-5,2%	-0,9%	-3,1%
Leuven	6.204	5.474	11.678	-6,8%	-5,1%	-6,0%
Vlaams-Brabant	13.767	13.326	27.093	-5,9%	-2,7%	-4,4%
Vlaams Gewest	99.879	95.129	195.008	-7,7%	-5,0%	-6,4%

* NWWZ = Niet Werkende Werkzoekenden - Bron: VDAB

Zelfstandigen

	2000	2010	evolutie
Halle-Vilvoorde	46.469	56.438	21,5%
Leuven	36.707	44.821	22,1%
Vlaams-Brabant	83.176	101.259	21,7%
Vlaams Gewest	489.339	590.763	20,7%

Bron: RSVZ (Zelfstandigen en Helpers per 31 december)

Werkloosheidsgraad*

	M	V	T
Halle-Vilvoorde	5,30%	6,11%	5,69%
Leuven	5,06%	5,17%	5,11%
Vlaams-Brabant	5,19%	5,69%	5,43%
Vlaams Gewest	6,25%	7,12%	6,65%

* NWWZ in verhouding tot de beroepsbevolking (gemiddelde van 2011) - Bron: VDAB

Tewerkstellingsstructuur (2008)

	Halle-Vilvoorde	Leuven	Vlaams-Brabant	Vlaams Gewest
Land- en tuinbouw	457	942	1.399	17.051
Primaire sector	**457**	**942**	**1.399**	**17.051**
Winning van delfstoffen	6	6	12	429
Verv. van voeding. dranken en tabak	5.218	4.323	9.541	64.716
Textiel-. kleding en leernijverheid	160	119	279	26.217
Hout- en papierindustrie. drukkerijen	2.204	1.030	3.234	27.288
Cokes en graffineerde aardolieprodukten	450		450	3.139
Chemische nijverheid	1.759	529	2.288	33.250
Verv. van farmaceutische produkten en grondstoffen	151	73	224	9.454
Rubber- en kunststofnijverheid	2.229	1.520	3.749	37.169
Metallurgie en produkten van metaal	1.934	1.227	3.161	60.054
Vervaardiging van informatica-. elektronische en optische producten	1.429	688	2.117	12.157
Vervaardiging van elektrische apparatuur	1.044	1.398	2.442	10.312
Vervaardiging van machines. apparaten en werktuigen n.e.v.	1.727	387	2.114	25.851
Vervaardiging van transportmiddelen	1.116	1.682	2.798	38.375
Overige industrie en reparatie	2.358	993	3.351	25.204
Elektriciteit. gas. stoom en gekoelde lucht	764	399	1.163	10.121
Water-. afval en afvalwaterbeheer	959	802	1.761	14.973
Bouwnijverheid	7.951	5.067	13.018	130.677
Secundaire sector	**31.459**	**20.243**	**51.702**	**529.386**
Groot- en detailhandel	51.193	16.998	68.191	297.500
Vervoer en opslag	25.903	7.202	33.105	143.718
Horeca	6.041	4.388	10.429	68.887
Uitgeverijen en audiovisuele bedrijven	3.572	669	4.241	10.368
Telecommunicatie	1.220	1.244	2.464	10.221
Informatica	8.555	2.280	10.835	29.278
Financiële diensten en verzekeringen	3.298	4.839	8.137	49.221
Onroerende goederen	514	346	860	6.844
Rechts-. boekhoud-. bedrijfskundige en technische diensten	13.339	5.970	19.309	60.908
Onderzoek en ontwikkeling	430	1.538	1.968	6.616
Reclame en overige wetensch. en technische activiteiten	1.370	1.073	2.443	7.922
Administratieve en ondersteunende diensten	21.652	7.597	29.249	164.266
Tertiaire sector	**137.087**	**54.144**	**191.231**	**855.749**
Openbaar bestuur	12.556	11.916	24.472	155.985
Onderwijs	14.016	23.361	37.377	219.895
Gezondheidszorg	3.760	13.395	17.155	117.182
Maatschappelijke dienstverlening	11.573	15.982	27.555	201.148
Kunst. amusement en recreatie	1.742	2.086	3.828	26.511
Overige diensten	3.305	2.729	6.034	37.258
Quartaire sector	**46.952**	**69.469**	**116.421**	**757.979**
Totaal	**215.955**	**144.798**	**360.753**	**2.160.165**

Bron: RSZ (situatie per 30 juni 2009)

Halle-Vilvoorde

	Bevolking 2011	Arbeidsplaatsen 2010	Zelfstandigen 2010	Jobratio	Werklozen 2011	Werkloosheids-graad 2011
Affligem	12.461	1.189	1.216	28,5	269	4,4
Asse	30.557	15.517	2.812	92,2	894	6,3
Beersel	24.209	6.795	2.494	61,1	554	5,2
Bever	2.155	203	276	31,0	51	5,0
Dilbeek	40.201	10.883	3.852	57,3	1.044	5,8
Drogenbos	4.935	3.472	372	131,5	205	9,4
Galmaarden	8.515	829	819	29,0	136	3,2
Gooik	9.104	1.124	1.059	36,4	133	2,9
Grimbergen	35.443	10.387	3.150	60,4	1.001	6,2
Halle	36.277	16.231	2.497	80,5	1.034	6,1
Herne	6.618	922	772	38,6	119	3,8
Hoeilaart	10.419	1.657	1.064	41,2	236	5,4
Kampenhout	11.243	2.556	1.081	49,2	218	3,9
Kapelle o/d Bos	9.083	2.078	786	48,5	150	3,4
Kraainem	13.402	1.674	1.305	33,9	320	6,9
Lennik	8.873	2.382	1.038	57,2	160	3,8
Liedekerke	12.526	2.009	922	35,1	311	5,4
Linkebeek	4.805	899	619	53,4	164	8,1
Londerzeel	17.778	5.394	1.709	61,7	313	3,7
Machelen	13.566	19.704	801	251,8	469	7,7
Meise	18.338	3.312	2.150	43,8	421	4,7
Merchtem	15.558	2.630	1.592	40,9	316	4,3
Opwijk	13.450	1.987	1.179	37,3	237	3,6
Overijse	24.517	4.316	2.682	46,1	455	4,6
Pepingen	4.445	746	582	44,6	64	2,9
Roosdaal	11.297	1.840	1.092	39,4	235	4,4
St Genesius-Rode	17.952	2.421	2.432	40,5	466	6,4
St Pieters-Leeuw	31.868	6.404	2.443	42,4	1.026	7,1
Steenokkerzeel	11.589	4.626	1.019	75,8	219	4,0
Ternat	15.071	5.198	1.354	68,1	293	4,0
Vilvoorde	40.493	26.500	2.369	108,9	1.693	9,4
Wemmel	15.288	3.944	1.701	59,7	500	7,5
Wezembeek-Oppem	13.705	1.272	1.260	29,5	334	6,8
Zaventem	31.243	42.427	2.318	237,9	965	7,5
Zemst	21.960	2.845	1.761	28,9	410	3,8

Jobratio = de verhouding tussen het aantal jobs (arbeidsplaatsen en zelfstandigen) en het aantal inwoners op arbeidsleeftijd (15 tot 64 jaar)
Werkloosheidsgraad = het aandeel niet-werkende werkzoekenden in de beroepsbevolking
BRON: NIS, Lokale statistieken Vlaamse Overheid. Steunpunt WSE. VDAB

Leuven

	Bevolking 2011	Arbeidsplaatsen 2010	Zelfstandigen 2010	Jobratio	Werklozen 2011	Werkloosheids-graad 2011
Aarschot	28.636	9.305	2.437	63,5	757	5,5
Begijnendijk	9.848	1.094	815	28,5	205	4,2
Bekkevoort	6.081	958	633	39,0	123	4,3
Bertem	9.558	1.207	856	32,5	160	3,6
Bierbeek	9.503	2.329	894	52,2	147	3,4
Boortmeerbeek	11.878	2.076	1.067	40,3	210	3,8
Boutersem	7.691	893	773	32,3	114	3,1
Diest	23.150	10.015	2.024	78,0	698	6,4
Geetbets	5.917	711	649	34,1	134	4,7
Glabbeek	5.312	635	631	36,8	75	2,9
Haacht	14.183	2.958	1.195	44,8	272	4,0
Herent	20.415	3.211	1.805	36,9	392	4,1
Hoegaarden	6.632	1.027	640	38,3	135	4,3
Holsbeek	9.695	1.255	1.027	34,8	141	3,1
Huldenberg	9.464	1.217	1.019	35,9	183	4,2
Keerbergen	12.743	2.005	1.706	43,8	237	4,0
Kortenaken	7.796	816	893	34,9	155	4,2
Kortenberg	19.132	4.306	1.635	48,3	408	4,6
Landen	15.441	2.406	1.064	33,8	457	6,2
Leuven	96.942	69.210	7.126	113,5	3.054	6,7
Linter	7.094	692	750	30,1	152	4,4
Lubbeek	13.885	2.560	1.502	45,8	209	3,3
Oud-Heverlee	10.994	1.329	1.167	36,9	190	3,7
Rotselaar	15.761	3.144	1.403	43,8	314	4,2
Scherpenheuvel-Zichem	22.595	2.782	1.793	29,8	543	5,1
Tervuren	21.214	2.466	1.880	32,3	407	5,0
Tielt-Winge	10.424	1.501	1.101	36,4	213	4,1
Tienen	32.703	12.891	2.535	72,1	1.048	6,9
Tremelo	14.576	2.052	1.341	35,2	306	4,4
Zoutleeuw	8.239	1.295	907	39,3	240	6,1

Jobratio = de verhouding tussen het aantal jobs (arbeidsplaatsen en zelfstandigen) en het aantal inwoners op arbeidsleeftijd (15 tot 64 jaar)
Werkloosheidsgraad = het aandeel niet-werkende werkzoekenden in de beroepsbevolking
BRON: NIS, Lokale statistieken Vlaamse Overheid, Steunpunt WSE, VDAB

POM
VLAAMS-BRABANT

Provinciale
Ontwikkelingsmaatschappij
Vlaams-Brabant

Provincieplein 1 - 3010 Leuven